د خاموشـۍ لـه شـوره ډېـرو سـر تـنـدې اونـیـوۀ
د بـې وسـۍ لـۀ زوره ډېـر پـه زنـګانـۀ پرېـواتـۀ

شور شور خاموشي

اعجاز خټك

Ketabton.com

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعیب سنز پبلشرز اینډ بکسیلرز

جي ټي روډ منګوره، سوات

ټول حقوق د اماراتو پښتو ادبي ټولنه مرکزدبۍ په نوم خوندي دي

د کتاب نوم	....	شور شور خاموشی
لیکونکے	....	اعجاز ختټك
ناشر	....	فضل ربی راهی
پروف ریډنګ	....	حنیف قیس
ډیزائننګ	....	لقمان حکیم
سرپاڼه	....	سرتاج استاد او ظفرعلی ظفر
دچاپ کال	....	ستمبر۲۰۱۲ء
پریس	....	حاجي حنیف اینډ سنز پرنټرز لاهور
بیه	....	-/۲۰۰ روپۍ
د رابطې لپاره	....	

د موندلو درکونه :

- داماراتوپښتوادبي ټولنه مرکز دبۍ
- یونیورسټی بك ایجنسی پېښور
- شعیب سنز مینګوره ، سوات
- مکتبه اشرفیه، مېن بازار لاچۍ (کوهاټ)
- پشتواکېډیمي کتاب پلورنځے پېښور یونیورسټي پېښور
- پښتو ادبی ټولنه لاچۍ – کوهاټ خیبر پښتتونخواه

شعیب سنز پبلشرزجي ټي روډ منګوره، سوات

Website: www.shoaibsons.ipfox.com
Email: shoaibsons@yahoo.com
Ph: 0946-729448, 722517

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټړون

د خپل ګران و محترم استاد
سعد الله خان حېران په نوم
چې زۀ يې د شعرو ادب په الف ،ب باندې پوهه کړم

خاورې اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

سریزه

ښاغلے تاج انور د لاچی کواټ ، ادبی مجلسونو کښې داعجاز خټک په نوم پیژندلے شی، پلار نوم یې صوبیدار کُندل خان (مرحوم) دے، دپیدایښت نېټه یې یولسم دسمبر نولس سوه دوه پنځوسم **(۱۱ دسمبر ۱۹۵۲)** او دسکول په کاغذونو کښې د مئ شپږمه نېټه کال نولس سوه څلور پنځوسم **(۶ مئ ۱۹۵۴)** لیکلې شوې ده. یعنې دا زمان د "سرېتوب عمر ته رسېدلے دے نو ځکه د"ښۀ سرېتوب " څرګندونه کوی او دا دے خپله ړومبی شعری مجموعه په اولس پیرزوکوی

زمـــا شـــاعري ده داولـــس دســـوکالی لـــۀ پـــاره
زۀ خـــو لیکـــل کـــوم دژونـــد دخوشـــحالی لـــۀ پـــاره
زۀ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه ډمـــه ګـــډولے نـــۀ شـــم
نـــۀ شـــم کـــولائې شـــاعری دخرمســـتی لـــۀ پـــاره

دا شعرونه داعجاز خټک د"احساس " نومې نظم آخری کړی ده کوم چې ما په اول ځل په خپل کلی طورو کې آورېدلی وو. په کال ۱۹۷۸ .ء کښې.دپیاوړی مورخ او شاعر تاج ملوک خان دلسوز (مرحوم) په یاد کښې ادبی دستوره وه . د لاچی نه دوه ځلمی شاعران سعادت سحر او اعجاز خټک هم د اولسی ادبی ټولنې مردان په بلنه راغلی وو په دې موقع ددې دواړو ښاغلیو د کلام تود هر کلے شوے وۀ دغه کۀ هر څو د ښاغلی اعجاز خټک د شاعری ابتدائي دور وۀ خو د دۀ "احساس " د پښتو میئنو له دا احساس ضرور ورکړو چې که د ملی ژوند د بیداری شاعر اجمل خټک هر څو که د وختونو دسیاست سیلی په مخه کړی دی او ګاونډی هیواد کښې ئې دجلاوطنی په ګاللو مجبور کړے دے ولې دهغۀ د احساس بڅرو "رشه" سالمه ده " دغیرت چغه" اوس هم پورته کیدائې اؤ آورېدلے شی ځکه چې د احساس غوږونه کاڼۀ نۀ دی او چې د ملت زلمی ویښ او بیدار وی نو دژوند په کالۀ کښې به دجمال او جلال رنګونه مدام خوارۀ وی او دقام ځلمې شاعران د خپل کلام په وسیله د بیداری جرسونه دېمار غږوی.

دنـــــړی لــــــه واقعــــاتو ســــبق واخلـــئ
دا تـــر څـــو بـــه تاســـو خپلـــو کښـــې جنګېـــږئ
"باچاخــــان" درتـــــه وئیلـــــی داصـــــفادي
کـــۀ ویښ نـــۀ شـــوئ پښـــتنو! ګـــوره ورکېـــږئ

زما په نیزد چې د لاچی اوسېدونکی زلمی وی، لوستې وی او په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شعرو ادب میئن وی نو هغه به آرومرُو د محترم سعدالله خان حېران دفکر ونظر په پلوشو روښانه وی او دهغهٔ د " ګلستان " ګل یا ورمه به وی ، دغلته ښاغلي عمل خان سیاح، اکمل اسد آبادی او شاه ولی خان غوندې ننګیالو هم خپلې وینې او جذبې کرلې دي او دملی فکر ځېلی یې خورې کړې دي او د پښتونخواه په اولسی او ادبی ډګرونو کښې یې " لاچی " لهٔ پخواه نه لاچی لونګ کړې ده.

پـــه دې خـــاوره زېرېـــدلی نومـــوړی عالمـــان دي
هـــم پیداپکښـــي بـــې شـــمیره شـــاعران دي
مدرســـه ده دعلمونـــو، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

ښاغلی اعجاز خټک د دغه چاپېرچل او دغه سیال کلی "لاچئ " پیداوار دے هغه دلاچی ګلستان پښتو دسیوری لاندی دشعر او هنر سفرپه کال ۱۹۷۰ کښې شروع کړو. کال ۱۹۷۱ کښې چې سیاسی زول طوفان راپورته شو نو لکه دنورو ادبی جرګو د لاچی "ګلستان" هم اوځپلے شو. په کال ۱۹۷۲ ء. کښې دغلته یې" پښتو ادبی ټولنه لاچی " جوړه کړه . ښاغلے اعجاز خټک دجنرل سیکټر په حیث خپله سکنۍ ځوانی ټولنې ته ورأوبخښله او نهٔ کاله یې په دغه چوکی د پښتو ژبې او دادب ناوي ته لوګے کړه . دې مهال کښې د روزګار غمونو دخپل هېواد نه متحده عرب امارات ته په مخه کړلو. د خپلې کورنی دمعاشی مسلې هوارولو مبارزه یې شروع کړه د تن وینه ئې وسوزوله، خوله یې أوبهیوله او پیسې ټکې ئې اوګټلې نو بیا هم دزړهٔ تاؤنو په آرام پرې نهٔ ښودلو او د پښتو دغم نه یې بې غمه نهٔ کړے شو. د یو څو ملګرو په ملا تړیې " داماراتو پښتو ادبي ټولنه- مرکز دوبی " بنیاد کېښودو او د عربو رېګزارونو کښې یې د پښتو د بڼ ورمې خورې کړې او دغسې ئې د خپل ژوند غوښتنو سره سره د ادب عصري غوښتنې هم پوره کولې "د پښتو ورمې "- "خوشحال او رحمان"- "د سلیم خټک مرحوم کلام مړاوي ګلونه اؤ د سعدالله خان حېران " "پټې سلګۍ" د ښاغلي اعجاز خټک د شعري او هنري سفر زړهٔ پورې مطبوعاتي سلسلې دي . د اماراتو پښتو ادبي ټولنې مرکز دبی د سیوري لاندې چې وخت په وخت کومې لویې ادبي دستورې او مشاعرې شوېدي او ددې په اثر چې د پښتو ژبې او ادب ته څومره ښېګړه رسېدلي ده او اماراتوکښې پښتنوشاه زلمو کښې ادبي ذوق او سماجي غزونې کړې دي نو د فخر او عزت پټکے هم که ښاغلي تاج انور اعجاز ته په سر کړے شي نو بې ځایه به نهٔ وي.

خوشـــــــالیږم چـــــــې روګـــــــورم
د ادب پـــــــه ګلســـــــتان کښـــــــې
د عربـــــــو رېګســـــــتان کښـــــــې
دا زمـــــــا د لاس کرلـــــــې
د پښـــــــتو د بـــــــاغ ګلونـــــــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماڅوکاله آګاهو د ښاغلي اعجازخټك په لاس ليکلي د کلام مسوده لوستي وه نو يو دوه کرښي تبصره مې پرې په خپله خوښه داسي ليك کړے وو چې د ښاغلي اعجاز خټک طبيعت کۀ غزل وئيلو ته پسخيږي نو مونږ دې ته يو فطري او غېرشعوري عمل وئيلے شو. دا غزلي د زلمي شاعر د هنري صلاحيتونو او د ځوانی د مستو مستو غزوني کوي ځکه نو اعجاز پکښې دومره نۀ شي ليدلے او منکر پرې اعتراض کولے شي . خو اوس چې د سپڼکی (نوے نوم يې شورشورخاموشي ده)يو ه بې ترتيبه مسوده د لوستو دپاره زما په وړاندې پرته ده او په کرښه کرښه کښې لۀ خېره د کمپوزنګ بلها غلطی د لوستونکی نظر کيري بيرې کوي – بيا هم په دې د يو نظر تېرولو نه پس دا احساس رابخښي چې ښاغلے اعجاز خټك په ځائے ولاړ نۀ دے. پرله پسي پرمختګ کوي . دغزل په حقله يي رويه او نظريه کښې زړۀ پورې بدلون محسوسيږ ي .غزل څۀ ته وائي د اعجاز خټك يو نظم دے، ديکښې شاعر دعوۀ کړې ده چې غزل د چا ښکلا پورې محدود نۀ دے، دا دوخت تقاضو آئينه دار دے او دخوشحالی د سباؤن زېرے دے خو پرتۀ له دې دعوې د ښاغلي اعجازخټك دادبي پېژندګلو ، د دۀ په بيلو بيلو موضوعاتو وئيل شوي نظمونه په غوره ډول کولے شي ،دغو نظمونو د ښاغلي اعجاز خټك شاعري شته منه کړې ده –زما په خيال د نظم بڼه کښې د شاعر تخليقي صلاحيتونه څرګند ليدلے شي او د شاعر انه تخيل رنګارنګي پکښې هم شته – هر نظم ئي د زړه د وارداتو ، داخلي کيفياتو او خارجي محرکاتو ترجماني کولے شي -.

د ښائيست او د ښکلا په کلو ګرځم
پکښې مينه، وفاګاني لټومه
رنګينۍ چې د نظر کچکول کښې راوړم
تصويرونه ترې د ښکلي جوړومه

م ،ر، شفق
اسلام اباد
۳۱ جنورې ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجازاعزاز

هرکله چې خدائے بخښلي ايوب صابر په سرپرستۍ کښې د کوهاټ دښار نه پنځويشت کلوميټره لرې په فاصلې باندې د سهېل (سوېل) آړخ په جرنيلي سړك باندې ښاد اؤ آباد کلی لاچۍ کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ په نوم يو نوے ادبي تنظيم بنسټ کيښودو نو ډېر زر د دې ادبي ګلستان دشعروادب د ګلونوپه خوشبويانو ادبی فضاګانې معطرې شوې په خصوصي توګه د سعدالله خان نوم په ادبی دنياکښې لکه د نمر اوځلېدۀ. د عيسوي کال نولس سوه شپېتم نه تراوياېم پورې پوره لس کاله د دې تنظيم ډېر په اتفاق سره دپښتوژبې او ادب خدمت ډېر په ښۀ انداز کښې اوکړو.محترم سعدالله خان حېران نۀ صرف د دې انجمن د سيوري لاندې د نوي ګُول د شاعرانورلارښودنه کوله بلکه په ګورنمنټ هائی اسکول لاچۍ کښې د استاد په حيث خپله وظيفه يې هم په ښۀ توګه ترسره کوله. حېران صېب د لاچۍ اؤ دټولې خټك نامې مشهورروحاني مشرمآذون صېب دويم دلاچۍ مولانا عبدالمنان عبېد مرحوم فرزند دے اؤ د پښتو سره سره د اردو، فارسی اؤ عربۍ درېوو ژبو عالم اؤ ماهر دے نو د داسې نابغه استاد د سيوري لاندې د سبق زده کړه د الله تعالی د لوې فضل ځرګند علامت دے . راقم الحروف سعادت سحر، تاج انور اعجاز، انور الفت، انور حسېن مسافر، ميجرالطاف اؤ سعيدرهبر اؤ داسې نور لکه امجد ساقی جان د حېران صېب د مدرسې طالبعلمان دي اؤ دا ټول نن هم په دې وياړ کوي چې زمونږ سرپرستي حېران صېب کړې ده .

ښاغلي تاج انور اعجازسره زماپېژندګلي زما د عمر سره سمه ښکاري هغه په دې چې يو خود هغوي اؤ زمونږ کور يو بل سره ډېر نزدې اؤ بيا په يو اسکول کښې مونږ سبق وئيلي دے بس دومره به وه چې اعجاز صېب به مانه يو جماعت وروستو وۀ.

اعجازصېب دعيسوی کال نولس سوه څلورپنځوسم د مۍ د مياشتې په شپږمې نېټې زېږېدلے اؤ دبابا جي نوم ئې صوبيدار کندل خان دے. د دوی باباجی دپيرطريقت نوم يو پيرتاج علی شاه مريدوۀ چې دکشمير نه به ئې تشريف راوړلو. په کوموشپوورځوکښې چې اعجازصېب زېږېدلې وو نو په هغه دوران کښې د دوی د باباجي پير صېب هم لاچۍ ته تشريف راوړے وۀ چې کله يې اعجازصېب ورته اُښودلو نو هغوی ورله نوم تاج انورخوښ کړو.

ماته هغه شپې ورځې هم نن يادېږي چې اعجازصېب به په تبليغي جماعت کښې منډې ترړې وهلې ، دټول محلت ماشومان به ئې راجمع کړل اؤ شبې جمعې ته به يې بوتل اؤ بيا ماته هغه وخت هم يادېږي چې د هغه د

(c) ketabton.com: The Digital Library

وړوکوالي ملګری لیاقت علی راز چې زما هم جماعتي وۀ، په مرسته یوه ادبي ټولنه جوړه کړه چې نوم يې ورله پښتودرنه ادبي ټولنه لاچې کېښودۀ خو دا د دوی د وړکوالي ادبي هلې ځلې وې. بیا داسې وخت راغے چې لیاقت علی خان راز دپاکستان په نېوی کښې نوکر شو اؤ د ټرینګ نه پس يې بنګال ته اولېږلو چې هغه وخت د کال ۱۹۷۱ء جنګ بنۀ په درزسره شروع وۀ، بنګله دېش جوړ شو خولیاقت علي خان راز هلته شهید شو اؤ بیر ته رانغے. هم په دغوشپوورځوکښې ګلستان پښتوادب لاچې په سیاسي الغلاؤ تلغاؤ کښې داسې اونختو چې خپل ادبي سفر يې نیمه خوا پاتې شو. نو اعجازصېب د یونوي تنظیم جوړولو تابیا اوکړه چې دراقم الحروف سره سره سلیم خټك مرحوم، عزیزالله عزیز مرحوم، انورالُفت، نثارګل نثار، غیورناشاد، سعیدرهبر، میجرالطاف سرفرازخټك (ریټائرډ) ، اقبال فنا، انورحسین مسافر، بشیر احمدبشیر، فېض الله جان فېض ، اقبال عارف ، اسلام بادشاه اسلام اؤ پروفیسر نعیم رضوان خانزاده په مرسته د سعدالله خان حېران په سرپرستۍ کښې پښتوادبي ټولنه لاچې جوړه کړه چې د اعجازصېب د نۀ ستړی کېدونکی هلوځلو اؤ د هغوی د ویال طبعیت په برکت دغه تنظیم ډېر زر د پښتونخواه د نورو ادبی تنظیمونوسره اوړه په اوړه يې اودرولو. د دې ټولنې دسیوري لاندې به نۀ صرف اُووۀ ورځنی تنقیدي غونډې کېدلې بلکې په علاقائي اؤ په ملکی کچ به يې مشاعرې کولې،د پښتوټپه ده.

ځــــــوك پــــــه رضـــــــا لـــــــۀ ملکـــــــه نـــــــۀ ځــــــي
یـــــا ډېرغریـــــب شـــــي یـــــا د یـــــار دلاســـــه ځینـــــه

نوبیا داسې ورځ هم راغله چې اعجازصېب د معاش په سلسلې کښې دوبۍ (متحده عرب امارات) ته لاړو، هغه ورځ زمونږ ټولنې ملګرو دپاره د یو لوی غم نه کمه نۀ وه خو اعجازصېب د یورونې مستقبل په تکل کښې ملګرو هغه په ډېرو دعاګانوسره رخصت کړوګنې اعجازصېب په پاکستان کښې هم بېروزګاره نۀ وۀ، دکوهاټ په اکاؤنټ آفس کښې د مرحوم رومان ساغر سره جوت په کرسۍ به ناست وۀاؤ دواړوشعروشاعرۍ سره سره د ایم اے پښتو امتحان په پرائیویټ توګه پاس کړے وۀ.

دعیسوی کال نولس سوه یوکم آتیایم د جنوری میاشتې یولسمې نېټې پورې اعجازصېب د ټولنې عمومی سکتر وۀ. هلته چې متحده عرب اماراتو ته لاړو نو یوکال پس یعنې کال ۱۹۸۰ کښې يې داماراتوپښتوادبي ټولنې مرکزدبۍ په نوم یوه ټولنه سازه کړه چې د الیاس ټلوال ورسره پوره په پوره منډه اووهله. ترننه پورې اعجازصېب د دې ټولنې عمومي سیکتر دے. دوی دلته ډېرې درنې اؤ بین المللی مشاعرې کړې چې ادبی دنیا ئې نن هم یادوي . دوی د خپلوملګرو یو تعارفی کتاب د وږمې په نوم اؤ بل يې د خوشحال و رحمن بابا په نوم چاپ کړی.دغه کتاب دشپاړسم جماعت د پښتوطالب علمانو دپاره پښتواکیډیمی ډېره ګټور اؤغوره ګرزولے چې ډېرې علمی او ګټورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقالې پکښې شاملې دي کومې چې ددوی ملګرو په خپله ليکلی.

يو اهم ادبي ، علمي او سماجي کار چې دوئ کړے هغه دا چې دپاکستان نه يې. قلندر مومند، پرېشان خټك،ايوب صابر،سعدالله خان حېران، پروېش شاهين، عبدالکريم بريالے، مطيع الله قريشی، مجبورسوراني، غازي سيال ، سليم بنګش او اسيرمنګل غونډې لوې لوې شاعران او اديبان رابللي .

کۀ دغومشاعرو ويډيو ريکارډنګ اوګورئ نو دآورېدونکو شمېره پکښې دحده نه زياته ښکاري خو د اعجازصېب نظامت به دا مشاعرې نورې هم يو په دوه ښائسته کولې.

اعجاز صېب دپښتو ژبې او ادب د پرمخ تګ لۀ پاره هر وخت او هر ځائے کښې خپل صلاحيتونه پکار راوستلي او پيسه يې شنډلې خو قصه يې ګټلې .

- د هغوی د هلوځلو په برکت حسېن احمد صادق ، مهرونېش صديقی، وزير بادشاه جانان، امت بنګش او بختيار شاکر غونډې ادبی ملګرو په دوحه قطرکښې پاك پښتوادبي ټولنه جوړه کړه.هم دې سره سره ئې دغه ملګري هم مشاعرو ته رابللي . دې نه علاوه ئې فيروزآفريدي هم په خصوصي توګه مشاعرو ته رابللې .
- په بحرين کښې يې هم د ټولنې جوړولو دپاره حامدقريشی سره آړيکې نيولې وې خودمقامي قوانينو له وجې هغوي ټولنه جوړه نۀ کړے شوه .
- په ويسه اټك کښې پښتوادبي جرګه دمشتاق احمدمشتاق په سرپرستۍ کښې اعجاز صېب جوړه کړې.
- ورسره ورسره په کراچۍ کښې د اتفاق پښتو ادبي ټولنه هم صابر احمدصابر استاد په مرسته او دهغوی د نورو ملګرو په برکت جوړه شوې ده .

زما دمعلوماتو ترمخه کۀ ريډيو او ټي وي دلاچې نه څوك بللي نو د سعدالله خان حېران او زما دباباجی شاه ولی خان نه پس يې اعجازصېب بللے ځکه چې دا دومره مقبول شوے وۀ چې دوی به مشاعرو ته رابللو.

په متحده عرب امارات کښې د راس الخيمې ريډيو نه چې خپرونې پېل کېدې نو داعجازصېب پکښې پوره پوره لاس وۀاؤ هم هلته دوی دپښتو په اووه ورځني خپرونوکښې يوکال پورې کار کړے دے او دا خپرونې به ټول عربستان کښې او په افغانستان او کوئټه بلوچستان کښې آورېدے شوې او پښتانوبه دومره خوښولې چې د جمعې په ورځ به سحريولس بجې او دشپې يولس بجې به ټول پښتانۀ ورته غوږ غوږ ناست وو.

اعجازصېب يو ډېرخوږ انسان دے، هرچاسره ډېره په مينه ګړه بړه کوي. او بيا د خپلوادبي ملګرو خو دومره قدر کوي چې کله سليم خټك په حق اورسېدۀ نو دهغوي د کلام مجموعه د مړاوي ګلونه په نوم چاپ کړه او بيا ئې د خپل استاد سعدالله خان حېران کلام پټې سلګۍ چاپ کړې او دا دے نن دخپل کلام مجموعه چاپ کوي چې نوم يې ورله شورشور خاموشي غوره کړې ده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجازصېب د کال نولس سوه يوکم آتيايم نه په عربستان کښې دژوند ورځې شپې صباکوي ، دزړۀ اؤ دشوګر مريض هم دے، په داسې عمر دسړي زړۀ غواړي چې آرام اوکړي خو هغه دچاخبره چې شوخ د خوارو زړونه دي چې چوي نه ، د اعجازصېب حوصله لا ځوانه ده ، د هغوي مزل لا روان دے اؤ داسې يو نابغه روزګار شخصيت دے چې داسې خلق ډېر کم پيدا کېږي . د داسې خلقو په باب له خادم بابا ډېر ښۀ وئيلے.

چــې ژونــدے ووم ، تاســو ويشــتے ووم پــه کــاڼو
اوس مــــې ځلـــه ښـــکلوئ د قبــــر کــــاڼی

نو بايد چې مونږ د داسې خلقو قدر په ژوند کښې اوکړوګنې دآسمان نمر په ګوته نۀ پټېږی .

په دې موقع د اعجازصېب د شعر و شاعرئ په بشپړه توګه تبصره کول يقينا چې ګران کار دے خو زۀ ډېر په لنډو ټکوکښې د هغوي د کلام ذکرخپل فرض ګنم . دوی غزل ، نظم اؤ هائيکوليکلي .

په کال نولس سوه يوکم اويايم (۱۹۶۹) د ميئ د مياشتې په شلمې نېټې زمونږ د نيکۀ ميرولي کاکا په سرائې کښې يو ه طرحي مشاعره کېدله چې صدارت ئې افضل رضا کولو. ما اؤ اعجاز ختټك پکښې په وړمبي ځل ګډون کولو، د اعجازصېب کلام مطلع اؤ مقطع وړاندې کوم.

ســـتا د راتلـــو وعـــده وفـــا نـــۀ شـــوله
پـــه مـــا دهجرشـــپه صـــبا نـــۀ شـــوله
اعجـــازمجبور وۀ چـــې پښتوکښـــې ګېــــر وۀ
خـــو هغـــه پېغلـــه پښـــتانه نـــۀ شـــوله

په يو بل شعرکښې د ورورولئ پيغام داسې آوروي.

دوروروليـــــئ مشـــــال پـــــه لاس ګرځـــــوم
دغـــه رڼـــا بـــه لــــر اؤ بـــر تـــه يوســـم

دغزل روح تغزل ته وئيلے کېږي، لږ يې دا انداز اوګورئ.

تـــا چـــې د ښـــو پـــه غشـــو اوويشـــتم
مـــړ وومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم

رقيبانو ته په ښکلي اندازکښې داسې پتون ټپوي ،

رقيبـــان دې اوس دســـر خېرونـــه غـــواړي
چـــې اعجـــاز ورتـــه وهلـــے نـــن پتـــون دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ دپښتو ژبې سترنقاد اؤ اديب م ، ر، شفق دې رايې سره اتفاق لرم چې د اعجاز نظم په غزل باندې دروند ښکاري لکه د احساس نومې نظم د هغوی د ژور احساس په ښه توګه ترجماني کوي اؤ داسې وائي چې.

ماتــه د وخــت ختلــي نمــر تــه تيتېــدل نــۀ راځــي
ماتــه د عشــق اؤ د مســتۍ نــه ډك غــزل نــۀ راځــي
زۀ داولــــس پــــه غــــم لړلــــي مرثيــــي ليکمــــه
دې نــه ســېوا راتــه پــه بــل څــۀ کښــې ليکــل نــۀ راځــي

دعشق عنوان لاندې نظم يې يو شاهکار نظم دے چې ډېر په ښکلي اندازکښې د عشق مفهوم داسې بيان کړے.

عشـــق د کلهـــم انســـانيت د وروروڵـــۍ فلســـفه
عشـــق د انســـان د محبـــت اؤ ســـوکالۍ فلســـفه
عشـــق د زردار اؤ د نـــادار د يـــو ولـــۍ فلســـفه
عشـــق د خوشـــحال د ننـــګ و پـــت پښـــتونولۍ فلســـفه

عشــق د خوشــحال د تــورې شــرنګ اؤ دغيــرت قصــه ده
نـــۀ د لـــيلا اؤ د مجنـــون د محبـــت قصـــه ده

د اعجاز صيب نور نظمونه لکه.پښتنه ميرمن، هغه څوك وه، ارمان، جنت، منزل، زما خوشحال اؤ شپونکي سندره.دلوستو جوګه دي چې دطوالت لۀ خاطره دا هر څۀ په لوستونکو پرېږدم . په آخرکښې به دومره اووايم ،

چـــې د اعجازغونـــدې لـــۀ ســـره تېـــر شـــي
هغـــــــه خبـــــــرې زړورې کـــــــوي

په درناوي
سعادت سحر
صدر پښتو ادبي ټولنه لاچۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پښتولیونے

هغه بله ورځ راته تاج انوراعجازخټك ټليفون اوکړو چې بشيرصيب زۀ خپل کتاب چاپ کووم ، ماورته وئيل ، مبارك شه، ډېر زيات خوشحاله شوم خو ډېرزيات حيران په دې خبره شوم چې وئيل ئې راته دکتاب مسوده درلېږم چې ليکل پرې اوکړې، داخبره زما دپاره دحېرانتيا او پرېشانئ وجه ځکه وه چې زۀ په دې خبره لا خبر نۀ يم چې د چا په کتاب ليکل او خپل تآثرات ليکل دکله نه او څنګه شروع شوی دی خو په دې خبره ښۀ پوهه يم چې کله هم يو مصنف خپل کتاب چاشاعرله ليك دپاره ورکوی نوکوشش کوی چې لوئې نه لوئې شاعر، اديب ، ليکوال انتخاب اوکړی او کۀ لوې نۀ وی نو بيا خوچې کم نه کم دمصنف نه دشعروادب په ميدان کښې سينيئر وی ، پياوړے وی او پېژندونکے وی. او بله خبره دا د حېرانتياچې زۀ پرې لا پوهه نۀ يم چې ښاغلي ليکوال اعجازصيب خپل کتاب دپاره (شورشورخاموشی) ولې او په څه مقصدماته د ليك دپاره راکړوځکه زما او د اعجازصيب حيثيت د شعرو ادب په حواله داسې دی لکه داستاد او شاګرد، اعجازصيب په دې ميدان کښې زما د استاد حيثيت لري او ماته لا ځان د ادب په شاګردانوکښې هم نۀ ښکاري خو دا د اعجاز صيب د مينې او اخلاص او سړيتوب يوه لويه نمونه ده چې زما غونډې د ادب يې طالبعلم ته يې خپل کتاب د ليك دپاره راکړو او اوس زۀ دښاغلي ليکوال د حکم په تعميل کښې د دوی په کتاب باندې خپلې ماتې ګوډې خبرې اوليکم.شورشور خاموشی او بيا دا شعرونه.

ځنــــې ســــرونه مـــې ليـــدۀ پـــه نمرخاتـــۀ پرېواتـــۀ
ځنــــې ســــرونه آخرغــوځ شـــو، ورتـــه نـــۀ پرېواتـــۀ
غـــوره تڼـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــی
تنـــدرراتلو، زمـــونږ پـــه کـــور، پـــه هرکالـــۀ پرېواتـــۀ

د دې شعرونو شاعرتاج انور اعجازخټك زۀ دتېرو ډېرشو کالو راسې پېژنم. دکوهاټ ضلعې لاچئ کلی يو ځوان زلمے چې نن هم لکه د تېر وخت په شان به په عمر ډېر خو په زړۀ زلمے دپښتوادب د ميدان هغه زيرك او سترګه ور شهسوار دے چې د١٩٨٠ نه واخله ترننه يې دعربوپه دې سره شګلنه او سوراړه زمکه يې د يو ځوملګرو سره د اماراتوپښتوادبی ټولنې شمع په خپلو هلوځلو او منډو ترړو په هرحال او هر ساعت داسې روښانه ساتلې ده چې ديوطوفان او بادوباران تتبډو لـه نـۀ ده ورکړی او نن هم سره د خپلوملګرو لګيادے د پښتو ژبې او پښتو ادب سرڅښه کولوکښې بوخت دے او ولې به يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهٔ کوی چې دې ښاغلی د میدان ګټلو هنردپښتو ادب د یولوئي پوهه اوزیرك استاد ښاغلي سعدالله خان حېران نه زده کړے دے ځکه خو چې اعجازصېب څهٔ هم لیکلی دی، زما په خیال یې په تول پوره او وزن پوره په پوره دي، کهٔ څهٔ کمے پکښې وی هم نوماته پکښې په نظرنهٔ دی راغلي.

اعجازصېب د ژوند په هر اړخ لیکل کړی دي او دا هرڅهٔ یې په غزل ، نظم او هائیکوکښې ځائے کړی دي او چې هرڅهٔ یې لیکلی دي نو ډېره یې خوږه او پسته ژبه کښې یې لیکلي دی چې یو عام لوستونکے یې په اسانه لوستلے هم شی او پرې پوهېدے هم شی.

اعجازصېب کهٔ یو خوا دځان او جانان خبره کوی نو دخپل کورکلی د کوڅو د فکر نه هم ناخبره نهٔ دے پاتې شوے او ددې سره یې د اولس غم هم په خپل زړهٔ کښې لکه د روح ځائے کړے دے. دخپل قام اولس او د وطن غم یې تل ترتله په خپل چاپېرچل دړدونه خوشحالئ هر څهٔ یې په خپل کلام کښې ځائے کړی دی خو سره د دې یې د نړۍ د مظلومانو غم هم ژړلے دے، دا تول دیو ښهٔ او پوهه شاعرنخښې دی چې ټولې دښاغلی لیکوال په شاعرۍ کښې موجودې دي. ښاغلے لیکوال چې کله خپل جانان ستائي نو وائي.

کــــهٔ زمـــــا جانــــــان دې اولیــــــدو پــــــه ســـــترګو
درنــــــه هیـــــر بـــــه دجنــــت حــــورې غلمــــان شــــی
خلــــق وائـــــی چــــې یــــې زړهٔ راځنــــې یــــوړو
خوتـــــازه پـــــرې د اعجازختـــــك ایمــــــان شـــــی

او بل ځائے وائی،

تــــــاچې دبنــــــو پــــــه غشــــــو اوویشــــــم
مړوومـــــــه جانانـــــــه! راژونــــــدے دې کـــــــړم
ســــتا اعجازختـــــك بـــــه ولــــې نــــهٔ ســــتائي
ســــتایو خــــوږ نظــــردے چــــې زلمــــے دې کــــړم

او کله کله د جام ، ساقی او میخانې نه هم خوند آخلی نو داسې وائی،

هغــه چــې جــام دپاســه جــام ســره هــم خلــهٔ ورکــوی
داســې ســاقی تــه بــه څــوك څرنګــې زړهٔ نــهٔ ورکــوی

او یا دا چې،

ســــــــــتا دمستوخماروســــــــــــــترګوآثر دے
میخـــــــاني کښـــــــې د جامونوکړنګهــــــار شــــــو

او بل ځائے کښې وائی چې،

چــــې څښــــوی شــــراب د مینــــې پــــه نظــــر د مستوســــترګو
پــــه دا خــــوی مــــې ځکــــه خــــوښ دے دا دلبــــر د مســــتو ســــترګو

او چې د خپل کلی د کوڅو خبره شي نو څهٔ داسې وائي،

(c) ketabton.com: The Digital Library

خزانـــه د تـــاريخونو ،دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده
آيئنـــه ده د وختونـــو ، دا زمـــونږ کلـــے لاچـــی ده

دځان په حقله ښاغلے وائي،

ماتـــه د وخـــت ختلـــي نمـــر تـــه تيتېـــدل نـــهٔ راځـــي
ماتـــه دعشـــق او د مســـتی نـــه ډك غـــزل نـــهٔ راځـــي
زهٔ د اولـــس پـــه غـــم لړلـــې مرثيـــې ليکمـــه
دې نـــه سـېوا راتـــه پـــه بـل څـــهٔ کښـې ليکـل نـــه راځـی

شاعر به څنګه بل څهٔ اوليکی چې په کورکلی محلت کښې دبارودو ډېري پراتهٔ وی، زلمی پېغلې ، ماشومان اؤ بوډاګان بې ګناه قتلېږی، بيا به شاعرنوره شاعری څهٔ اوکړی، د شاعرخو به بيا هم داسې شاعري کوی لکه اعجازصيب چې وائي،

ملګـــرو! مانـــه دســـرور ډکـــې نغمـــې مـــهٔ غـــواړئ
مانـــه د وخـــت د نمرودانـــو قصـــيدې مـــهٔ غـــواړئ
زهٔ د حـــالاتو کـــربلا بانـــدې مـــاتم کومـــه
مانـــه مـــاتم کښـــې د خنـــدا ډکـــې قصـــې مـــه غـــواړئ

د وطن په حقله شاعر خپل احساسات څهٔ په دې ډول بيا نوی،

هغـــه آزادی چـــې مـــونږ پـــه ســـرو وينـــو ګټلـــې ده
دا دزنـــده بـــاد پـــه نعـــرو مـــونږ ه تـــل پـــاللې ده

هغـــه آزادی چـــې د شـــپونکی د خلـــې ســـندره وه
هغـــه دخيبرپـــه دنګـــو غروکښـــې غلـــي غلـــي ده

اؤ بل ځائے وائي،

چـــــې پـــــرون وهٔ هغـــــه نـــــن دے
هغـــــه ملـــــك ، هغـــــه وطـــــن دے
د اســـــلام پـــــه نـــــوم جـــــوړ شـــــوے
پکښـــــــــــې زور دے د خـــــــــــدايانو
زماهېربرکـــــــت شـــــــاه شـــــــی
دا چـــــــــې اُوخـــــــــوړو پېرګـــــــــانو

د جانـان د صـفت اؤ وفـا سره سره ښاغلے ليکوال د دوران پـه غم کښـې هم بوخت دے او څهٔ په داسې ډول ګويا دے،

ملګـــرو! زهٔ پـــه داســـې ښارکښـــې اوســـم
لکـــه د مصـــر پـــه بـــازار کښـــې اوســـم

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغـــــــه د امــــــن او انصـــــاف غوښـــــتنه
لکـــــه دتېروخـــــت چرتـــــه غارکښـــــې اوســـــم

کله خپل داولس غم او کله د خپل مزدورغم دا تول دشاعرد ژوند هلې ځلې دی،

یوخــــوا بربنــــدلغړبچي د خـــوار مـــــزدور وینمــــه
بـل خــوا غټــان نشوکښــې مســت مخمــور مخمــور وینمــه
خــدائیګوترې ســترګې زهٔ پــه بـل خــوا آړولـــے نــهٔ شــم
چــــې دوخـــت ژرنـــده کښــې دل شـــوے خپـــل جمهــور وینمــه

هوښـیاران وائـي چـې شـاعران د قـام سـترګې وي خـو زهٔ وایـم چـې شاعران د قام ژبه هم وي ځکه چې قام کومـه خبره په ژبـه کول غواړي اؤ نـه ئې شي کولے، هغه خبره اکثرپه خپلو غزلونو، شعرونو اؤ نظمونوکښـې یا خوئې کړي وي اؤ یايې اوکړي، هغه که فریاد وي که د سوال منت خبره اؤ کهٔ د وخت د ظالمانواؤ د سماج رواج نه بغاوت وي، هره خبره شاعر په خپل کلام کښې په ډېره آسانه اؤ پسته ژبه کښې په آسانه کولے شي لکه د اعجازصیب د یو نظم (احساس) یوڅو شعرونه زهٔ دلته په دې حواله را آخلم، هغه وائي،

وایـــم چـــې تندرشـــوے، آســـمان نـــه پـــرې راپرېـــوتلے
چــــاچې زمــــاداولس شــــونډو نــــه خنــــدا وړې ده
وایـم چـې اور شـوے ، ورتـه چغـه د غیـرت جـوړه شـوے
چــاچې زمـــونږ خـــوارو جـــونګړو نـــه رڼــا وړې ده

داولس د غم سره سره ښاغلے لیکوال دنړۍ د مظلومانو نـه هم ځان ناخبره نهٔ دے ساتلے اؤ دنړۍ د هر مظلوم غم یې یو شان ژړلے دے.

د فلسطین اؤ دکشمیر په زمکه
خپـــــرې تـــــورې کـــــوي، زغـــــرې کـــــوي
چـــې داعجـــاز غونـــدې لـــهٔ ســـره تېـــر شـــي
هغـــــــــه خبـــــــــرې زړورې کـــــــــوي

په دې حواله داعجازخټك صیب نظم (آخترديې مبارك شه) د باربار لوستلو جوګه نظم دے.

اعجازصیب غزل کم اؤ نظم زیات لیکلے دے خو غزل یې د نظم اؤ نظم یې د غزل نه ډېر تاثیرلري، ډېره ساده او سوچه پښتو یې استعمال کړې ده. دډېرو ګرانو لفظونو، کنایو اؤ استعارو نه هم ځان بچ ساتلے دے چې هر سړې پرې پوهېږي، په هره موضوع یې لیکل کړي دي. پاتې د هرلیکوال په لیك کښې څهٔ نـه څهٔ کمے وي ځکه ورتـه دانسان لیك وائي. دغه شان بـه د ښاغلي اعجازصیب په شاعرۍ کښې هم څهٔ نه څهٔ فني اؤ فکري خامۍ وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوماته په نظر نۀ دي راغلي ځکه ما په دې خپلو خبرو کښې د تنقيدنه هيڅ کار نـــۀ دے آخســــتے. بـــاقي د اعجازصــــېب شــــعري مجموعــــه (شورشورخاموشي)ستاسو په لاسوکښې ده بايد چې ورته د قدر په نظر اوکتلے شــي اؤ خـدائے دې اوکړي چې د اعجازصـېب دا شورشورخاموشــي دپښـتون اولس دپوهې اؤ نېك مرغئ سبب اُوګرځي(آمين ثم آمين)

په يوه پُښتنه ټپه دا خپلې خبرې راټولم اؤ ستاسو نه رخصتيږم،

اعجازصـــــــېب تــــــول دې دســــــيکي شـــــه
چـــــې دښـــــمنانان درســــره شــــپاړس وخيژينـــــه

په درناوي
بشيراحمدبشير
چئيرمين
داماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزډُبئ
۳۱ ٍ مئ ۲۰۱۲ ء.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د اعجاز خټك اعجاز

دوه دېرش کاله مخکښې د اعجاز خټك او الياس ټلوال په کوششونود اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکز دُبیٔ په وجود کښې راغله، اؤ تردمه ټولنه روانه هم ده او ودانه هم ده . روانه په دې معنی چه ادبی هلی ځلې يې په څۀ نۀ څۀ شکل دوام لري، ودانه په دې معنی چې دغړو تخليقات يې وخت په وخت مخې ته راوځي . په تيرو درې لسيزوکښې دې ټولنې خپل کار ته اکيډمۍ ګوته په خولۀ کړه خو داسې هم نۀ ده چې جولۍ يې ببخی تشه ده .

هم دغه د خليج اولنۍ ټولنه ده چې پښتو ته يې په خليج کښې د ټولنو چل اوښودلو. هم دغه اولنۍ ټولنه ده چې په خليج کښې يې دپُښتو مشاعرو ، سيمنارونو او نورو ادبی غونډو بنياد ايښے دے . هم دغه ټولنه ده چې بغير د چا د مکملې سرپرستۍ نه يې خپل وجود او دپښتو ادبی ذوق په خليج کښې ژوندے ساتلے دے. زۀ په دې خپلو کرښو کښې هڅه کوم چې دټولنې دهلوځلو سرسری جائزه واخلم او په دې هرڅه کښې د اعجازخټك تاند او ځپاند رول څرګندکړم .

مشاعرې کول :

ټولنې ته دا اعزاز حاصل دے چې اولنۍ مشاعره يې په متحده عرب امارات ــ ُدوبۍ کښې اوکړه او پښتانۀ يې دلته په اول ځل دخپلې ژبې او ادب په نامه راغونډ کړل . دغه سلسله تراوسه پورې دوام لري . اعجازخټك يې دپيل نه تراوسه پورې د نظامت او انتظام لوئې ذمه وارۍ په غاړه لری او دغه ذمه وارۍ اعجازخټك داسې پوره کوی چې په متحده عرب اماراتوکښې ټول پښتانۀ ددې خبرې ګواهان دی چې په کوم ادبي پروګرام کښې اعجازخټك نۀ وی نوځۀ نۀ څۀ کمی به خامخا پکښې وی .

پښتونخواه نه شاعران اوادبيان رابلل :

ټولنې دپښتونخواه نه هم خپلو مشرانو شاعرانو ، اديبانو وخت په وخت دوبۍ ته د راتللو تکليف ورکړے دے چې دوئ راشي او په متحده عرب امارات کښې ميشته پښتنو سره اووينی او په خپلو افکارو دپښتنو ذهنونو ته رڼا اوبخښی . په دې مشرانوکښې قلندر مومند، ايوب صابر، پريشان خټك، سعدالله خان حيران، عبدالکريم بريالے، غازی سيال، سليم بنګش ، پرويش شاهين اؤ اسيرمنګل چې دټولنې په دعوت راغلی دی. د دې هرڅۀ په انتظام ، نظامت، دميلمنو لۀ پاره دشوی بندوبست، دميلمنو قدرولواو نازولوکښې داعجازصيب منډه تړره او ناسته پاسته دهرچا نه زياته وه .

سيمنارونه کول :

ټولنې دخوشحال بابا، رحمان بابا، عبدالحميدبابا، حمزه بابا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطرآپريدی سيمنارونه کړی دي ، په سيمنارونوآورولي شوي مقالي يي چاپ کړي دي او پښتنو ته يي رسولي دی او ددغوسيمنارونوپه راجوړولو او په کاميابۍ سره سر ته رسولوکښي د اعجاز صيب لوي لاس وۀ، دا هم په متحده عرب امارات کښي پښتنو ته د اعجازخټك بخښنه ده .

دتولني غړو سره ماښامونو تابيا کول :

ټولني وخت په وخت دخپلو غړو د زړۀ غټاوي لۀ پاره او دهغوئ دخدماتود اعتراف په توګه ملګرو سره د ماښامونو لړئ پيل کړه . دغه هم د اعجازخټك آيډيا وه چي هم يي د ملګرو زړۀ غټاوے اوکړو او هم يي ملګری دي ته اوپارول چي په ملګرو ليك اوکړی او دغسي يي د ملګرو پام يي شاعرئ سره سره نثر ته هم راوګرځولو چي په نتيجه کښي يي دملګرو لۀ خوادقدروړ ليکني مخي ته راغلي .

مجله چاپول :

ټولنه په نزدو کښي انشاءالله د يوي خپلواکه ادبي مجلي خپرول غواړي او په دي سلسلي کښي تر ډيره حده پرمختګ شوے دے ، تراوسه پوري په دي حقله شوو هلوځلوکښي زمونږ ټولو نه وړاندي اعجازصيب روان دے

فلاحي کارونه :

اعجاز صيب نۀ يوازي په ادبي کارونوکښي ګرندے دے بلکه فلاحی کارونوکښي هم د چا نه پاتي نۀ دے. دپاکستان سوشل سنټر دبۍ د آفس سيکرټری شپ نه واخله تراوسه پوري دغه دخيرښيګړي کارونه خدائے پاك د اعجاز صيب نه آخلی . ددي خبري ګواهی دلته ټوله پاکستان کميونټی ورکولے شی .

د اعجازصيب شاعري :

داعجازصيب شاعرئ په حقله زۀ بغير دڅۀ پس وپيش نه دا وئيلے شم چي هغوئي شاعری صرف او صرف د دي دپاره کړي ده چي دپښتو ژبي شاعرانو، اديبانو او د دي ژبي د خواخوږو سره ئي تعلق قائم پاتي شي .اعجازخټك باقاعده شاعری نۀ ده کړي اونۀ شاعرئ دپاره دومره سنجيده شوے دے لکه پورته ذکرشوو کارونودپاره چي اعجاز صيب څومره سنجيدګی اختيار کړی ده ، په متحده عرب امارات کښي خوپريږده چي دپښتوادبي چمن ټل لخوا شوي د ړومبی عالمی ادبی کنونشن د پاره ئي پوره دوه مياشتي خپل دوکان بندکړے وۀ. خپل ګاډے يي پوره دوه مياشتي زغلولے وۀ . بل هيڅ کار يي نۀ وو کړے . صرف اوصرف د چندي راغونډولو پسي در په در ګرځيدلے وۀ چي په نتيجه کښي دپښتوادبي کنونشن لۀ پاره لکونه روپۍ راغونډي کړي . د دويم پښتو عالمی ادبی کنونشن دپاره دراقم الحروف او فضل رحيم رحيم سره په دري ورځوکښي څلورشپيتۀ زره روپۍ غونډي کړي او اوبي لېږلي . دپښتومينې اعجازصيب دقلم دميدان نه زيات دعمل په ميدان کښي زغلولے دے. اعجازصيب ته خپلي شاعرئ کم او زيات معلوم دي، که

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور چاته پکښې څهٔ کمے ښکارى نوزما په پورتنوکرښو دې لږ غور اوکړى چې د دغې کمۍ زياتى سبب خو به د اعجازصېب دغه بېخى مصروفيات نهٔ وى ؟ګنې نوزهٔ چې د اعجاز خټك نظمونه ګورم ، نو ماته په دې نظمونوکښې يو توان او توانائي ښکارى. کهٔ چرې اعجاز صېب لږه توجه دې طرف ته هم کړې وے نو نن به اعجاز صېب د نظم په ميدان کښې هم خپله ځانګړتيا په خپلو لوستونکو منلې وے . خو د دې هرڅه باو جود اعجازصېب په نظمونوکښې دپښتنو لهٔ پاره د سماجى او معاشى انصاف غوښتنه دپښتنو لهٔ پاره نېك بختو ورځو شپو ارمان او د پښتنو لهٔ پاره د امن او خوشحالۍ نه ډك ژوند جوت ښکارى چې د اعجازخټك صېب (دشورشور خاموشۍ) چاپ شى او پښتنو ته اورسى نو دا به د دې خبرې ثبوت وى چې د زړهٔ مريض، دشوګر مريض، د بچوپه رزق پسې ورك سپين ږيرے، د خپلې شاعرۍ په کم او زيات خبر اعجازصېب ، دپښتو په مينه کښې يو قدم نور هم مخکښې لاړو .

په درناوى
ممتازآورکزے
صدر
دامار اتوپښتوادبي ټولنه مرکزدبۍ
دوبۍ ۲۲ مۍ ۲۰۱۲ .

(c) ketabton.com: The Digital Library

داحساس بڅرى

د کتاب خپرونې مسله ډېره نازکه ، مهمه او د ارزښت وړ نقطه ده ځکه چې ډېر ښه ښه ليکوالان مونږ پيژنو چې خپل وړمبى کتاب چاپ کولو کښې ئې ډېره تادى کړې خوولې وروستو پرې بيا پښېمانه شوى او لۀ مارکيټه او د ملګرو نه يې بيا د واپس آخستو هڅې کړې او ځنې ليکوالان داسې هم لکه سعيد ګوهر، صديق پسرلے ، شمس القمر انديش،خېرمحمد عارف يا سعدالله خان حېران چې په مناسب وخت يې کتابونه خپارۀ نۀ کړل ، د فکروفن نه يې د خپل عصر لوستونکى محرومه پاتې شول . په مطبوعاتوکې رانغلل ، خيرنې پرې اونه شوې چې لۀ سوبه يې په خپل وخت ډېر آړخونه په تياروکښې پاتې شول او هغه مقام يې په برخه نۀ شو کوم يې چې حق ووځکه ترينه ډېرپه وړاندې لاړل . د ژوند غوښتنې بدلې شوې وې او د نوى کهول ترجيحات نورشول. دې کښې شك نشته چې ښۀتخليق هرحالت ځان ښکاره کوى خودا هم حقيقت دے چې وختونه غواړى اوبيا دا خبره هم دياد وړده چې د هر وخت دفن خپلې تقاضې وى او خپل ارزښتونه او بيا په وخت نۀ خپرېدو کښې کۀ يو طرفته لـه خپلو نيمګړتيـاؤ نه تخليقکارخبر نۀ شى نو بل طرفته د اسلوب او دافکارو د غلا امکانات هم موجود وى چې وروستوترېنه نورې ستونزې راولاړېږى.

ښاغلى تاج انور اعجاز هم چې هر څۀ وجه وه خو په خپل مناسب وخت يې خپله شعرى فنپاره خپره نه کړه . هرڅو کۀ په دوبئ کښې د پښتوژبې د خدمت په لړ کښې ادبي هلې ځلې کوى خونن به يې ديوتخليقکار په صفت نور هم ادبى قدوقامت لکه دچنار لوړ وے.

ښاغلے تاج انوراعجاز تقريبا ۱۹۷۰ نه تردې دمه ۲۰۱۲ پورې دوه څلويښت کاله کېږى چې شاعرى کوى کۀ چرې دوى د ۱۹۸۵ نه تر ۱۹۹۰ پورې کتاب خپورکړے وے نو نن به يې دويم څۀ چې دريم کتاب هم تياروے او په ادبي حلقو کښې به د دۀ په فن او افکارو لـه مختلفو آړخونو بحثونه شوى وے . له خپلو خوبئيو او نيمګړتياو نه به خبر وے او اوس هم د مواد په اعتبار دغه مجموعه شورشورخاموشي چې څومره عرصه واخسته ، هغه ضخامت هم نۀ لرى. د دې علت هم دا دے چې کله په يو ډنډ کښې اوبۀ ولاړې وى نو ناولې شى او چې کله د وتو لاره ومومى نو بيا تازه او نوى اوبۀ ورته راماتې شى هم دغه مثال د شاعرى يعنې د ادب هم دے چې د يو کتاب خپرېدونه وروستود بل تا بيا شروع شى .

ديوڅوتمهيدى خبرونه ورستوچې شورشورخاموشي په موادو نظر زغلوو نو بيا وئيلے شو چې په دې مجموعه کښې په بنيادى توګه دوه ژانرونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل او نظم پکارول شوی دي چې دواړه ژانرونه خپل ځان کښې ښوښو نمونې لری . فکری حوالې سره انقلاب ، د پښتنې ټولنې ستونزې او مینه یې بنیادی موضوعات دی . په انقلاب یې مزاحمت روایتی دے چې لهجه یې ډېره علاقائي شوې ده چې له کبله یې فکر په هنر درووند ښکاری . غزل یې د خپل وخت په چوکاټ کښې روایتی نهٔ دے . په ټوله مجموعه کښې یې خارجی احساسات ، میلانات او واقعات په اندرونی وارداتو او جذباتو غالب شوی . اندازېږي په غزل کښې هم ترډېره حده نظم ته ورنزدې دے. خوکوم وخت کښې چې دغه شاعری شوې دهغه وخت په حواله چې دپښتو په شاعرۍ کښې به زیاترذکرد ګل و بلبل او د جانان دبې وفایۍ وهٔ، ښاغلی تاج انوراعجازپه شعوری توګه ځان ترېنه ژغورلے دے اودغزل لهجه ئې دلاچۍ لونګ په ځائے د غوښوشوندو ده چې لوستونکی په دې نتېجه رسوی چې ښاغلے تاج انوراعجاز خپل ټول صلاحیتونه دخپل قام دښېګړې دپاره دبیدارۍ په نقطه مرکوزکړی وو چې په ځنګ کښې ترېنه د ژوندانهٔ نور حسین او رنګین تصویرونه تت پاتې شوی دی چې د شعوربرخه په کښې د لاشعورپه مقابل کښې زیاته په نظر راځی او د فن په ځائے پکښې مقصدیت ښرګند ښکاری . دا خبره هم ده چې فن مقصدی هم کېدے شی خو د خارجی چاپېرچل مقصدیت کله هم د فن بنیادی ارزښت نه دے پاتے شوے، دفن یوخپل قدر وی چې طویل بحث غواړی خوولې بیا هم ددې مجموعې اهمیت ځکه شته دغه د ذوق یا روحانی خوشحالۍ لهٔ پاره نهٔ بلکه فقط دپښتون قام بیدارولو لهٔ پاره مختلفو مرحلو نه راتېره شوې ځکه خوددې مجموعې معنوی آړخونه مونږ په تلوسو کښې دآچولو په ځائے نېغ په نېغه د قوم پرستۍتحریکونو ته چمتو کوی او د ټولنې د یو ذمه داروګړی شعور رابخښی په دغه حواله څو نمونې :

(نظم ------- احساس)

ملګرو ! مانه دسرور ډکې نغمې مهٔ غواړئ
مانه د وخت دنمرودانو قصیدې مهٔ غواړئ
زهٔ د حالاتو کربلا باندې ماتم کومه
مانه ماتم کښې دخندا ډکښې قیصې مهٔ غواړئ

(نظم ------ منزل)

چې مې لار تیارهٔ تیارهٔ وی
پکښې هم وی ګړنګونه
شل زمونږ دي پښې لاسونه
داسې حال کښې به ملګرو!
مونږ اورسو منزل ته ؟

ملګرو! زهٔ په داسې ښارکښې اوسم
لکه د مصر په بازار کښې اوسم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځنـــې ســـرونه مـــې ليـــدۀ پـــه نمرخاتـــۀ پرېواتـــۀ
ځنـــې ســـرونه آخـــر غـــوڅ شـــو، ورتـــه نـــۀ پرېواتـــۀ

فيصـــــلې زمـــــونږ د کلـــــې چـــــې پـــــردی کـــــړی
دغـــــــــه جـــــــــړ زمـــــــــونږ د ټولومســـــــــلو دے

مـونږه پـه سـرۀ اورکښـې ژونـدون لـۀ ډېـر ناکامـه کـوو
طمـــع د ننـــګ چـــې د بـــې حســـه ودۀ قامـــه کـــوو

دکلام لۀ کوټلی مُطالعې څخه وروستو لوستونکی په دې نتېجه رسی چې د کلام لهجه او ژبه د نن دورد لهجې او ژبې سره ډېر توپير لری، پخواه به دشعری صنعتونو (صنائعو بدائعو) استعمال په بيل ډول کېدۀ او د نننې دور دشـعرژبه تخيلـی او مکمـل اسـتعاراتی ده . دې مجمـوعې کښـې کـۀ هرڅـو د شعری ترکيبونـو استعمال کم دے خومجموعی طورسره يې په لفظونـو کښـې فکـری صداقت ئـې غزونـې کـوی، د جذبې شـدت او د احساسـاتو اظهارکښـې اعتدالی امتزاج په مناسب ډول خپلوکښې غاړه غړی شوی او په لاچی کښـې د ښاغلی سعدالله خان حيران د فکری مکتب روښانه مستقبل لـۀ پاره د پښتون قام بيدارولو ښۀ هڅه ده خوجزوی طور باندې فکری سطح باندې پکار ده چې نننـی پښتون ليکوال ته چې لږ سوچ وکړی چې پښتون قام بې حسه دے نـه رور نـا هرګزداسې نۀ ده پښتون قام ته ليډارانو کړی څۀ دی ربښتيا دا دی چې زمونږ قام بې حسه نـۀ بلکه ننګيالـے دے ، دغسې د جمهوريت نظم کښې د اختلاف ګنجائش شته دے خو بيا هم پردې مجموعه کښې ډېرفني نمګړتيا بـاوجود زۀ دا خبره په وثوق سره کوم چې ښاغلي تاج انور اعجاز هم په غزل او هم په نظم کښې نۀ خو د چا تقليد کړے دے او نـۀ يې د چاپه پل باندې پل ايښـے دے ، هرڅۀ چې دی د خپل کلام پېژندګلی يې خپله ده .

خالدپښتون
۱۸ اپريل ۲۰۱۲ء
کوهاټ

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعتراف

چرته زۀ ، چرته شاعري لکه وريژې اؤ د منجا زامن ،هم داسې قصه زما دشعروادب ده. دا هرڅۀ اتفاقاً شوی . زمونږ پوره کورنۍ کښې هيڅ داسې يو مشر نۀ دې تېر شوے چې هغوی په دې جرم ککړشوی وی . زمادومره يادېږی چې زمونږ يو ماما صديق چې يو سماجي انسان وۀ، هغوی به ماته په وړيکتوب کښې فی البديه شعرونه وئيل ، کېدے شی چې د هغې اثرلاندې ما هم په شعرونه شخوند وهل شروع کړی وي ، لږ چې د ځوانۍ عمرته اورسيدم يعنې هغه وخت په لسم جماعت کښې طالبعلم وم چې زمونږ استاد محترم سعدالله خان حيران راباندې په زور دشاعرۍ ستر مات کړو اؤ داسې چې په کال ۱۹۶۹کښې د ګلستان پښتوادب لاچۍ د اهتمام لاندې طرحي مشاعره ټاکلې شوې وه ، زۀ اؤ زما همځولي شاعران پکښې هم بللے شوي وو، ما هم پکښې خپل مات ګوډ غزل پېش کړو، زمادومره حوصله افزائي اوشوه چې هغه ورځ ده اؤ دا نن ورځ ده چې کۀ خپله کۀ هيڅ شعروادب په الف ب پوهې نۀ شوم خو مشاعرې اؤ ښوښو شاعرانو سره مې ناسته پاسته تراوسه پورې جاري اؤ ساری ده. يو ملګري راته وې چې ستا دپاره ما دوائي راوړي ده کېدے شي چې دا مشاعرو نه قلار شې ، ټول عمر دې په دوخوشو کارونوکښې تېر شو. ماورته وې چې زما دا بيماري ډېره زړه شوې ده، کېدے شي چې ستا په دې دوائي زما شمر اونۀ شي . رښتيا خبره دا ده کومې پښتو زۀ په ټولې ادبي نړۍ پېژندلے يم اؤ دومره به ما پښتودپاره څۀ نۀ وي کړي لکه څومره چې زۀ خپلې پښتو شته من کړے يم ګنې پکار خو دا وو چې په دوه څلوېښت کاله کښې ما ډېر څۀ ليکلے اؤ پښتو ته جولۍ کښې آچولے وے خو زۀ دا اعتراف کوم چې زۀ دخپلې پښتو يو غټ مجرم يم اؤ دومره مودې پس ايله بيله يو دخپلې ماتې ګوډې شاعرۍ مجموعه وړاندې کوم اؤ هغه هم د يوډېر مخلص ملګري بلکې د يو ورور په ډېره ټينګه وينا دا مجموعه وړاندې کوم ګنې زما هډو دا خيال نۀ وۀ چې زۀ به هم چرته په ژوندکښې دا څۀ چاپ کړم . الله تعالی دې زما دغه ورور ته لوې اجرورکړي چې زما شاعري يې د چاپ جوګه اوګڼله .

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګــران مشــر م، ر، شــفق صــېب، زمــا دتــورو څنويــار ســعادت سحرصيب، زما غار يار بشير احمد بشير، ، دمسافرۍ دژوند د تودو سړو ملګري اؤزيرك انسان ممتازآورکزئي صېب اؤ زما دبې مخه بې ستړه نقاد ملګري خالد پښتون دليکونو چې زما کلام يې ادبي دنيا ته رسولو ناکام اوکړو، ډېر زيات ممنون يم ګنې چرته زۀ اؤ چرته دا شعرونه چاپ کول داسې ناممکن غوندې کار وۀ خو دا هرڅۀ چې دي، يوزما يو داسې کوشش دے چې هيڅ داد نۀ غواړم خوبس دومره چې کېدے شي چې زما کلام څوك اوګوري نو دخپل کلام چاپ کولو هڅه به ضروراوکړي اؤ دا به زما دپاره يو لوئې داد وی .

په درناوي
خاوري اعجازخټك دوبئ
۷ جولائي ۲۰۱۲ء

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنت

۱۹۷۶ء

زړۀ راتــه وې راځــه ددې دنیــا جنــت تــه لاړ شــو
هلتــــه د خپلـــو ارمــــانونو ارمــــان اوریــــږوو

مــا وې چــې تــا ددې دنیــا جنــت لیــدلے دے څــۀ؟
وې چـــې جنـــت څـــۀ وی؟ پـــه خپلـــه خوښـــه ژونـــدتیرول

مــا وې چــې دا جنــت بــه چرتــه وی راوئــې ښــایه
وې چــې راځــه چــې درتــه لارې د جنــت اوښــایم

زۀ پــه مــزه مــزه روان شــوم د جنــت پــه لــوری
څــۀ ګــورم لارکښــې مــې یــوه لــوږه غونــډی اولیــده

مــا وې چــې داغونــډی دڅــۀ ده دومــره دنګــه لــوړه
وې چــې هــم دې غونــډی دلانــدې جنتیــان اوســیږی

مــا وې چــې دغــه خلــق دې جنــت تــه څنګــه راغلــل
نومانـــه خپـــل پـــه غوږکښـــې داســـې ګنګوســـه اوکړلـــه

وې د ضـــــمیرلوړې غونــــډی نــــه غورځېــــدلی اول
پـــه پټـــو ســـترګو دې جنـــت تـــه رســـېدلی دی بیـــا

د ژونــــد بــــازې هــــم دغــــو خلقــــو همېشــــه ګټلـــې
دا بــــې ضــــمیره خلــــق ځکــــه جنتیــــان یــــادیږی

دوئ تــه روا او نــاروا ګــوره یــو شــان ښــکاریږی
دوئ تـــه والله کـــه بـــل انســـان خـــو څـــۀ انســـان ښـــکاریږی

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بل په غوښو ښاربۀ شوی، غړمبېدلی دی ډېر
دا په شرابو لمبېدلی، پړسېدلی دی ډېر

تۀ هم که غواړې چې ددې دنیا جنت ته راشې
نو د ضمیر لوړې غونډې نه ځان ګوزار کړه اول
تۀ به په خپله دې جنت ته بې منته راشې
وخت به دې خپله جنتی ددې دنیا اومنی

تاته به خلق په هره لاره سلامونه کوی
ستا په هر ځاے به خلق ډېر ډېر عزتونه کوی

تا ته به خلق بیا ووټونه ښۀ په جار درکوی
هر حکومت به تاته خپله اقتدار درکوی

تۀ به په خپله جنتی ددې دنیا یادېږې
او پس له مرګه ښۀ سړے به په دنیا یادېږی

ستا وروستو مخکښې قطارونه د موټرو به وی
ستا حفاظت ته اهتمام د برېتورو به وی

ما چې د زړۀ دغه رنګینه قصه واورېدله
ماوې چې اے زما ساده زړګیه! اوغولېدې

دغه چې تا وته جنت ښکاری، جنت خو نۀ دے
دلته خو یو انسان آقا، نور غلامان دی پکښې

ورځه ورځه دغه جنت دې هغه چاته یوسه
چې د ضمیر په بدل داسې جنتونه غواړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما جنت د هر انسان د خپلواکۍ نوم دے
دې تا جنت د يو انسان د غلامۍ نوم دے

زما جنت خو د يو بل نه زاريدلو نوم دے
دې تا جنت د يو انسان د پرزولو نوم دے

ما چې له خدايه کوم جنت غوښتے آدا خو نۀ دے

دغه جنت دې هغه چاته يوسه
چې د ضمير په بدل داسې جنتونه غواړي

٢٠ اګست ١٩٩٠ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

احساس

ماته د وخت ختلی نمر ته تیتېدل نۀ راځی
ما ته دعشق اودمستی نه ډک غزل نۀ راځی
زۀ د اولس په غم لړلی مرثیې لیکمه
دې نه سېوا راته په بل څۀ څۀ لیکل نۀ راځی

ملګرو! ما نه د سرور ډکې نغمې مۀ غواړئ
ما نه د وخت د نمرودانو قصیدې مۀ غواړئ
زۀ د حالاتو کربلا باندې ماتم کومه
مانه ماتم کښې دخنداډکې قصې مۀ غواړئ

منم چې ستاسو زړۀ رنګین رنګین شعرونه غواړی
ماته خولې مزدوردکراچی مخکښې شی
وایم چې تاسو ته مې شونډې زلفې اوستائیلے
راته بدحال د خپل اولس د بې وسی مخکښې شی

داوچې شونډې چې وختونوترې خنداوړې ده
دخواراولس دشونډوکومې رنګینی اوستایم
ملګرو! وایئ چې مستی او که ماتم اوستایم
تاسوخوشحال کړم اوکۀ خپلې بې وسی اوستایم

یو خوا بربند، لغړ بچی دخوار مزدور وینمه
بل خواغټان نشوکښې مست مخمورووینمه
خدائیګو ترې سترګې زۀ په بل خوا اړولے نۀ شم
چې د وخت ژرنده کښې دل شوے خپل جمهور وینمه

وایم چې تندر شوے، اسمان نه پرې راپرېوتلے
چا چې زما د اولس شونډو نه خندا وړېده
وایم چې اورشوے، ورته چغه دغیرت جوړه شوے
چا چې زمونږ خوارو جونګړو نه رڼا وړېده

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ یوشـــاعریمه چـــې چرتـــه څـــوک ســـلګۍ اووهـــی
زمـــا پـــه زړه کښـــې د آهونـــو د نـــدوکارجوړ شـــی
وخـــت چـــې د چـــا د ارمـــانونو مـــرۍ اوخرپـــوی
ورســـره ســـم زماپـــه زړۀ کښـــې ویـــر نااتـــار جـــوړ شـــی

زمـــا شـــاعری ده، د اولـــس د ســـوکالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خـــو لیکـــل کـــوم د ژونـــد د خوشـــحالۍ لـــۀ پـــاره
زۀ خپـــل غـــزل تـــه چرتـــه ډمـــه ګـــډولے نـــۀ شـــم
نـــۀ شـــم کـــولے شـــاعری د خرمســـتۍ لـــۀ پـــاره

۱۹۷۶ء لاچی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تــکل

د ښائیســـــت او د ښـــــکلا پــــه کلـــو ګـــرځم
پکښـــــــي مینـــــــه او وفاګـــــــاني لټومـــــــه
رنګینـــــی چـــې د نظـــر کچکـــول کښـــې راوړم
تصـــــویرونه تـــــرې د ښـــــکلی جوړومـــــه
تخیـــل چـــې زمـــا مســـت شـــی نـــو اوخانـــدم
ځـــــان ســـــره ټولـــــه دنیـــــا اوخاندومـــــه
داســـې وخـــت کښـــې مـــې احســـاس راولړزیـــږی
څـــو شـــعرونه پـــرې د ســـوی زړه لیکمـــه

کلـــه کلـــه چـــې د ژونـــد بـــازار تـــه لاړ شـــم
لـــوټ پـــه بیعـــه انســـانان پکښـــې خرڅیـــږی
مـــا ســـودا د خپـــل ضـــمیر پکښـــې کولـــه
وې چـــــې دا دلتـــــه پریمانـــــه ملاویـــــږی
نوراستون شـوم خپـل تنـدی تـه مـې ټـق ورکـړو
مـــا وې دلتـــه کښـــې خـــو مـــړه خلـــق اوســـیږی
ســـــړیتوب نـــــه دلتـــــه خلقـــــو لاس ویـــــنځلے
بـــس چـــړې د ظلـــم یـــو پـــه بـــل ګزیـــږی

بیـــا راوان شـــم، د احســـاس پـــه نیلـــی ســـور شـــم
وردننـــــه پـــــه ســـــپین کـــــور شـــــم د پړانګـــــانو
مـــــا وې خبـــــر د امـــــن غواړمـــــه لـــــۀ تاســـــو
اے د امــــــن دعــــــوه ګیــــــرو انســــــانانو
فلســـطین او پـــه کشـــمیر کښـــې چرتـــه اورئ
دا بــــې وســــه شــــان ســــلګی د مظلومــــانو

د غیـــرت کـــور مـــو کابـــل شـــو لـــوټې لـــوټې
ککــــــری پکښــــــې الــــــوځی د ځوانــــــانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې نوا بيا د قامونو کور ته لاړم
ما وې امن پسې دلته يم راغلے
خو افسوس هلته قصه څۀ اپوټه وه
هر کمزورے وۀ لېوانو پرزولے
دلته مور د امن مړه خو لا پخوا وه
دا لا چا وې چې مظلوم دے چا ژړلے
د کمزورو دلته حق د ژوندون نشته
د ژوندون حق يې هيچا نۀ دے منلے
سوداګانې د يو بل پکښې کېدلې
دا قصې مې هلته ډېرې اورېدلې

نو بيا راغلم خپلې خړې پښتونخوا ته
ما وې ځان کۀ په دنيا پېژندل غواړې
نو راوېښ شئ ګنې وخت به داسې راشی
هيڅ به نۀ شئ کۀ بيا ډېر څۀ کول غواړې
حق غوښتے نۀ شی په زور اخستے کېږی
نو راپاځئ کۀ خپل ځان مو ګټل غواړې
ګورئ نه چې د برلين دېوال راپرېوت
نور به څۀ نمونه تاسو ليدل غواړې
دکوريا خلق هم ګوره يو ځاے کېږی
د ترون رسۍ به کله نيول کېږی

د نړۍ د واقعاتو سبق واخلئ
دا ترڅو به تاسو خپله کښې جنګېږئ
هر بابا درته ويلی دا صفا دی
کۀ وېښ نۀ شوئ پښتنو! ګوره ورکېږئ

آګست ۱۹۹۰ ء دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د شپونکی سندره

ځنو واورېده کانهٔ شو
ځني پوه پرې هډو نهٔ شو
لر او بر کښې آورېدے شوه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

وې چې خداے پاک پېدا کړی
په خپل فضل پښتانهٔ دی
ګران په ما چې لهٔ هر څهٔ دی
د مودو راسې ودهٔ دی
بس هم دا راوېښوومه
لېونی د خلې خبرې
چې چا واورېدې کنهٔ؟

تر آتهٔ سوه کالونو
چې یې راج کړلو په زړونو
د پښتون په نوم تر عمره
یادولو تاریخونو
هغه قام راپاروومه
ورته ځان وریادوومه
د شپونکی د خلې سندره
چې چا واورېده کنهٔ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپـــــل زوره خبـــــر نـــــهٔ دی
ګنـــــې نـــــهٔ دی دومـــــره مـــړی
ښـــهٔ ســـاده دی ښـــهٔ ســـپین زړی
دا څـــوک نـــهٔ غـــواړی هیڅکلـــه
چـــې دې ویښ شـــی دا وګـــړی
دنیـــا اوختـــه ســـپوږمۍ تـــه
دوئ پـــه خپلـــه کښـــې اختـــه دی
وې چـــې دوئ بـــس پوهـــه وومـــه
ســـړیتوب ورتـــه ښـــایمه
د شـــپونکی د خلـــې ســـندره
چـــې چـــا واورېـــده کنـــهٔ؟

چـــا چـــې واورېـــده روان شـــو
نـــهٔ پـــه ځـــان نـــهٔ پـــه جهـــان شـــو
ځنـــو وې چـــې کـــافران شـــو
مـــا وې ښـــهٔ مســـلمانان شـــو
د ایمـــان خاونـــدانان شـــو
خـــو نـــهٔ دا یـــې چـــړې اووې
د جنـــت ټېکـــه داران شـــو
نـــهٔ یـــې دا خبـــره اوکـــړه
چـــې اســـلام تـــه خطـــره ده
بـــس همدغـــه څـــو کســـانو
د شـــپونکی د خلـــې ســـندره

دا ســـندره تـــل وئیلـــه
خپلـــواکی د خپلـــو خلقـــو
مـــونږ پـــه خپلـــه خـــاوره غـــواړو
دا وطـــن مـــو پـــلار نیکونـــو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــه ســــــرو وينـــــو دے ګـــــتلے
نــــن پــــــرې ګېـــــده راچـــــولې
څــــو پړانګــــانو څــــو لېوانــــــو
نــــو مـــــونږ دا نــــۀ شــــو زغملـــــے
چـــــــې بـــــه دوئ ټېکــــــــداران وی
پکښـــــې مــــونږه بــــه خـــــواران وو
بــــس هــــــم دا نــــۀ شـــــو کـــــولے
ځـــــان تـــــه حـــــق غـــــوارو پــــه نــــره
خــــــــو يـــــــوه خبــــــــره واورئ
کـــــۀ يـــــو ځــــان نــــه شــــو ملګــــرو
لاس بــــــــــــه مـــــــــــــــرورو
بيــــــــــــا بــــــــــــه ژاړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهٔ او تهٔ

تـهٔ دې ورځ پـه ورځ غټېږې، زهٔ چـې خـوار يـم لا دې خوارشـم
تــهٔ خــووينې دخپـل قــام ځبنـې، زهٔ دې هســې ګهنګــار کــړم
دا لا څرنګــې انصــاف دے، داســې ولــې اخــر کېــږی
زهٔ پـه دې خـاوره پيـدا يـم، ولـې بيـا دې هـم غـدار شـم

ســتا بچــی دې ســبق وائــي، پـــه لنـــدن او امريکـــې کښـــې
او زمـــا بچـــی لګيـــا دی، څپـــر لانـــدې مدرســـې کښـــې
ســتابچی چــې دلتــه راشــی، پــاتې کېــږی بــه بنګلــې کښــې
او زمـــا بچـــی بـــه ناســـت وی، څوکيـــدار يـــې دروازې کښـــې

دا لا څرنګــې قصــه ده، چــې لنــډيږی نــهٔ اوږدېــږی
دا څــهٔ داســې ماشــوړه ده، چــې ورانېــږی نــهٔ ســمېږی
د مغــرب خبــرې دلتــه پــه مشــرق کښــې چــې چلېــږی
دا زمــا نېســتی بــه دلتــه، خــدائيګو کلــه نــه غــوځېږی
دا تــهٔ تــهٔ يــې او زهٔ زهٔ يــم، دا قصــه چــې ختمــه نــهٔ وی
دا د ځـــان ځـــانی خبـــرو دبدبـــه چـــې ختمـــه نـــهٔ وی
د زورګيــرو پــه دې زمکــه، دبدبــه چــې ختمــه نــهٔ وی
ســتا پــه ســر کښــې دا زمــا د ســر ســودا چــې ختمــه نــهٔ وی

ســتا بــه ســر تــه خطــره وی، همېشــه بــه زهٔ پــه دار ووم
ســتا خوبونــه بــه حــرام وی، زهٔ بــه هــم پــه هــاے ناتــار ووم
تــهٔ بــه دغســې څربېــږې، زهٔ بــه هــم دغســې نــادار ووم
دغــه زمکــه زمــا مــور ده، زهٔ بــه تــل ورځنــې ځــار ووم

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما او ستا خبره د آقا او د غلام ده
ته هوس يې په مخ کړې، ستا مقصد عيش و ارام دے
ستا به لاس کښې چې زۀ وينم، د غريب د وينو جام دے
ما ته ژوند دزما پکار دے، دا زما د ژوند ناکام دے

چې لندن او امريکې کښې ته زما سودا کوے شې
ښنګه ژوند به بيا لۀ ما نه په دې مځکه تېروے شې
زۀ به مينه ټول په ټول شم، که ته داسې هم کوے شې
خپلواکی د پلار په وينو کۀ ګټلے راکوے شې

ته مې سر ټيټول غوړې، داسې کله زۀ کوے شم
ما کۀ ته آخستل غواړې، نو زۀ کله خرڅېدے شم
کۀ ته ما خپلول غواړې، نو زۀ مينه درکوے شم
کۀ جنت جوړول غواړې، نو زۀ مينه درکوے شم

دلته سر د يو انسان دے، هلته تا جوړ کړے دار دے
تا جوړ کړے لا زموږه په سرونو اقتدار دے
خو کۀ وطن جوړول غواړې، دا وطن به ټول جنت شی
زۀ او ته به جنتی شو، په نصيب به مو راحت شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینه او وطن

مـــا بــــه تــــرخ کښــــې کتابونـــــه وو نیــــولی
پــــاس پــــه بــــام یــــوه جینـــــۍ بــــه وه ختلــــې
زۀ چــې تلــم پــه کومــه لار بــه مدرســې تــه
دې خنـــدل بـــه راتـــه پـــټ پـــټ غلـــی غلـــی
مـــا بـــه وې چـــې لا وړه ئـــې نـــۀ پـــوهیږي
زمـــا لار کښـــې یـــۀ جینـــۍ! څلـــه اودرېـــږي

دې بـــه هـــره ورځ پــــه ګټـــو زۀ ویشـــتلم
دې بـــــه خامخـــــا مـــــدام داســـــې چیـــــړلم
د دنیـــــــا او مافیهـــــــا نـــــــه نـــــــاخبره
دې بـــــه ماتــــه زۀ بــــه دې تـــــۀ خندېـــــدلم
مـــا وې هســـې نـــۀ خبـــره دا د نیـــا شـــی
دغـــه خلـــق بـــه دښـــمن زمـــا او ســـتا شـــی
دې بـه وې چـې زه لـیلا تـۀ مـې مجنـون یـې
زمـا زړۀ او زمـا، ځـان زمـا ژونـدون یـې
دې وې زۀ کـۀ څـۀ پـروا ددې دنیـا کـړم
بـس یـو تـۀ، زمـا د سـوی زړۀ سـکون یـې
زۀ پــــه دې او دا پــــه مــــا بــــه نازېدلــــه
هـیڅ پـه سـود او زیـان د ځـان نـه پوهېدلـه

دا جینـــــۍ چـــــې ورو پــــه ورو رالوئېدلــــه
چــم ګاونــډ کښــې ډېــرو خلقــو اوغوښــتله

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې زما نه يې څوک خوښ په دنيا نۀ وو
ما هم څکه دا په مينه اوکوئېدله

نو روان د ژوند په لار غاړه غړی شو
خپل خپلوان مو د وادۀ، په تيارۍ شو

د وادۀ نېټه مو راغله، رانزدې شوه
آخر ناوې شوه، ډولۍ کښې کښېناستله
مور او پلار په دعاګانو دا رخصت کړه
په سندرو کښې همزولو اوستائيله
په جامو کښې نن دا کله ځائېدله
سرې ډولۍ کښې زمونږ کور ته چې راتلله

په حجره کښې درزاهار وۀ، د ډولونو
يو باران وو نن په ما د سرو ګلونو
چې يو غبږ شو هلته شابه زلمو پاڅئ
ضرورت دے نن وطن ته د سرونو
ګنې هسې هم بې نومه بې نشان يئ
په تاريخ کښې که ياد شوی سربازان يې

ما وې نن مې چې وطن ته ضرورت دے
دا يم وراغلم چې زه ورنه قربان شم
ما وې نن مې په وطن شوے يلغار دے
کۀ دا اونکړم نو ورک به لۀ جهان شم
ما وې مينه، وينه دواړه به ترې ځار کړم
غاښ به مات د هر غليم د هر غدار کړم

دوبۍ ۱۹۷۴

.....✱✱✱.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما وطن

چې پرون وهٔ، هغه نن دے
هغه ملک ، هغه وطن دے

هر چا اوخوړو کهٔ هر څو
ولې بیا هم ډېر شته من دے

د اسلام په نوم جوړ شوے
پکښې زور دے د خدایانو

زما هېر برکت شاه شی
دا چې اوخوړو پړانګانو

زما لاس کښې چې ټوپک دے
او د امن کړم غوښتنه

مېړتون باندې چا کړې
د لړم د سر ساتنه

دا خو داسې رنګ قصه ده
چې مجنون یم لیلا غواړم

داسې حال کښې زهٔ ملګرو
د وطن سندرې وایم

۱۴ اګست ۲۰۰۰

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځينه مېرمن

چــې يـــادېږي همتناکـــه، حياناکـــه، مينـــه ناکـــه
ښځـــتي غونـــدې بـــه ښـــځه پـــه دنيـــا کښـــې ځـــوک پيـــدا کـــه

شـــی د غــوا غـوجـل نـه سـتړی، پـه کټــوی کړی لاس ورپـوري
د روټــو ټبــا کــړی ســمه، بيــا تنــور ســره بــه ئــې ګــوري
يوځـــواکړې، بـــل خوايشـــې، اے ميراتـــه شـــې اے کـــوري
اے آختــه پــه نــری رنــځ شــې، کـړی بچـو تــه سـتغې سپــوري
د ســـحر نـــه تـــر مابنـــامه، کـــوی داســـې چـــارې نـــورې
پـــه دنيـــا کښـــې چرتـــه وی بـــه داســـې بلـــه زورناکـــه
چـــې ســـتائينه دعظمـــت يـــې پـــه داخـــوی ټولـــه دنيـــا کـــه
دکچـــه ښـــتو پـــه کـــور کښـــې دا د حســـن شـــهزادګی وی
د حيـــا پـــه لوپټـــه کښـــې يـــوه ښـــکلې ښـــاپېری وی
داپـــه کورکښـــې راحصـــاره لکـــه بنـــده چـــې هوســـی وی
هـــيڅ پـــه خونـــد د ژوندانـــهٔ کـــه پـــوهې دا د زنـــدګی وی
دپښـــتون دکورمېرمنـــه، دخاونـــد د پښـــو ځپلـــی وی
دا مظلومـــه حقيقـــت کښـــې يـــو نامـــه د بنـــدګی وی
کـهٔ هـر ځـو ډېـره زورېږی، دا نـهٔ اُف کـوی نـهٔ اه کـه
پـــه دنيـــا کښـــې چرتـــه وی بـــه داســـې بلـــه همتناکـــه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خاوند یې غرۀ نه راشي، ورته داسې دا خندا که
بیا جاجوس په منډه راوړي ، ورته دا ډکه پیاله که
ستوماني د ټولې ورځې په یو دم ئې دا فنا که
تبر، لور ورنه سنبال کړي، ډکه دا ورته پیاله که
دا رنګ مینه، خدمتونه د خاوند همیشه دا که
په دنیا کښې چرته وي به داسې بله همتناکه

دایې لاس وپښې چاپې کړي، ترهغې چې دابنه دمه شي
دپښتون دکور مېرمنې، زړۀ بیاهغې وختې ښه شي
.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعلان

د سحر نه تر ماښامه
شپه او ورځې به لګیا وی
کروندې او اوبه خور به
دهٔ په وچ اوکړسېدلی
وجود هره ورځ کولو

دا سپین ږیرے هر سحر به
لهٔ خپل کوره راوتلو
چې ماښام به کور ته لاړو
چرته سېر نیم وړهٔ بچو ته
په خیرن څادر کښې یوړو

خدای بچی وو ډېر ورکړی
ژوند یې څهٔ وهٔ یو دوزخ وهٔ
پکښې دا به سوزېدلو

په دلو دلو غنم به
د خان کور ته یې لېږلو
خو ددهٔ په خوار قسمت کښې
یو چپه وچه ډوډۍ وه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه ورځ سحر وختي چې
کله دا راپاڅېدلو
شهزادګی د ژوندانۀ تېرې
لرې لاړه هغه ځاے ته
چې تېرې بيرته هغه ځاے نه
هيڅوک بيا نۀ دی راغلی

نو ملا صېب د جماعت نه
دا اعلان اوکړو ملګرو!
چې د برکلي خانانو
هغه خوار غريب نوکر يې
ماسپښين لمانځۀ نه وروستو
ددۀ خوار به جنازه وی
دا به خوارو ته سپارے شی

جنازه چې د سپين ګل کاکا
لۀ خپل کوره راوتله
خپلو لونو او ځامنو
ورته سقاط کښې خپلې اوښکې
تويولې او لېږلې

دا د هغه چا نوکر وۀ
چې په کور کښې هره شپه به
خرمستې دی چې کېدلې
خو د دۀ خوارو بچو ته
سپورې ستغې او ديکې وې

هغه کور د لوئ خان وۀ
هلته تل شراب کباب وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دغـــــه کـــــور د یــــــو غریــــــب وۀ
دلتــــــــه لــــــوړه، دلتـــــــــه تنـــــــده

د غریــــــب ســــړی پــــه کــــور کښــــې
وچ ســــــوکړک تشــــــې شــــــوملې وې
ډېــــــر ځـــــامن او ډېــــــرې لونــــــه
دا یــــــــې لویـــــــه ســــــرمایه وه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا څوک دے؟

په زړو لارو روان دے
عجيبه غوندې انسان دے

نه خبر له خپله ځانه
نه خبر له دې جهان دے

دا چې چرته ګټه ګوری
نو ختلے تر اسمان دے

که يې هلته کار اونه شو
بيا په بل خوا دا روان دے

وروستو مخکښې هيڅ نه ګوری
نه په سود او نه په زيان دے

که تا غوړه ګوته ورکړه
نو بيا تا ځنې قربان دے

څه چې زړۀ ورته اووائی
هغه کار پسې روان دے

زړور دے خو بيا ولې؟
د ورور مرګ ورته اسان دے

په ترخې دا نه پوهيږی
خوئ يې دا رنګ څه بل شان دے

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـــــه خبـــــرو دے کـــــه پوهـــــه کـــــړې
نـــــو بيـــــا ســـــخت لکـــــه ســـــندان دے

خـــــو افســـــوس چـــــې نـــــۀ پـــــوهېږى
بـــــس يـــــو دا پکښـــــې نقصـــــان دے

ګنـــــې عقـــــل، فکـــــر ډېـــــر هـــــم
خـــــداے ورکـــــړے ښـــــۀ پرېمـــــان دے

دا پـــــه خپلـــــه ځـــــان تـــــه ســـــپر دے
ددۀ بـــــل شـــــانې ګـــــزران دے

ددۀ چـــــرت نـــــه خرابيـــــږى
څـــــوک ســـــپوږمۍ تـــــه کـــــۀ روان دے

دا چـــــې اورســـــى پنجـــــاب تـــــه
بيـــــا يـــــاد شـــــوے دا پـــــه خـــــان دے

کـــــۀ دا لاړ شـــــى کراچـــــۍ تـــــه
خلـــــق وائـــــى چـــــې پټـــــان دے

دا پـــــه خپلـــــه هرڅـــــۀ، هرڅـــــۀ
دا پـــــه مـــــا بانـــــدې ډېـــــر ګـــــران دے

چـــــې زمـــــا د قـــــام زلمـــــے دے
زمـــــا روح دے، زمـــــا ځـــــان دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

آزادي

هغه ازادي چې مونږ په سرو وينو ګټلې ده
تش د زنده باد په نعرو مونږه تل پاللې ده

هغه ازادي چې ماوې جوړ د امن کور به کړم
هغه مې لهٔ سره نه ليدلې، نه مونډلې ده

هغه ازادي چې مونږ د سر په بدل غوښتې ده
هغه اقتدار دپاره مونږ نيمه بائيللې ده

هغه ازادي چې خوشحالي اوسوکالي راوړي
هغه هره ورځې هره شپه مونږه ژړلې ده

هغه ازادي چې د اغيارو منت باره ده
هغه خو نن ځکه دم ختلې، ساه راښکلې ده

هغه ازادي چې دشپونکې د خلې سندره شي
هغه د خيبر په دنګو غرو کښې غلې غلې ده

هغه ازادي چې مونږ ته زېرے د سحر راوړي
هغه تورو شپو کښې د حالاتو مونږ ليدلې ده

هغه ازادي چې مونږ يې غواړو ولې نهٔ راځي
هغه بيا لهٔ سره د سرونو قرباني غواړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه ازادي چې مونږ يو موټے، يوه خلهٔ کړي تول
هغه ښهٔ په زوره ترانه د افغاني غواړی

هغه ازادي چې ټول وطن پرې مينه مينه شي
هغه د اعجاز غوندې سرتيره لېوني غواړی

۱۴ اګست ۱۹۹۷ دوبۍ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

منزل

چې مې لار تیارهٔ تیارهٔ وی
پکښې هم وی ګړنګونه

شل زمونږ وی پښې لاسونه
او په سترګو هم ړاندهٔ وو

دا سې حال کښې به ملګرو!
مونږه اورسو منزل ته

کهٔ زمونږه دغه حال وی
دا خو دوه پنځوس کالونه

داسې زرکاله کهٔ تېر شی
مونږ به وایو چې روان یو

خپل منزل ته به رسیږو
ولې دا به زمونږ خیال وی

حقیقت کښې به ملګرو!
دا به تش د خوب لیدهٔ وی

هغه ملک چې مونږ ګټلے
په یو نوم د دین اسلام وهٔ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مــــونږ پـــرې داســـې کـــانې اوکـــړې
جماعتونـــــه مــــو مـــورچې شـــوې

او کورونـــــــه مقبــــــرې شـــــوې
مــــونږ يـــو بـــل تـــه نېغـــې تـــوپې

تــــــل د کفـــــــر دی نيــــــولې
نـــــۀ پاخــــۀ مســــلمانان شــــو

نـــۀ خـــو پـــوخ زمـــا ايمـــان شـــو
داســـې حـــال کښـــې بـــه ملګـــرو!

څنګـــه يـــو مـــوټې او يـــو ځـــان شـــو
تـــــش د خلــــــې پـــــه ډزو ډوزو

کـــــۀ پاخــــۀ مســــلمانان شـــــو
چـــې هـــر کـــس پکښـــې ليـــډر دے

د هـــــر چــــا خپلـــــه پـــــارټی وي
هـــر يـــو ځـــان لـــه پکښـــې ســـپر دے

دا بــــه څـــــومره ځــــان ځـــانی وی
دا ســـې حـــال کښـــې بـــه ملګـــرو!
مــــــونږه اورســــــو منــــزل تـــــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولانا استاذُنا عبدالمنان عبید دویم ماذون صیب
د لاچی

یادګیرنه:-

د سینی خټکو روحانی، علمی شخصیت **مولانا استاذُنا عبدالمنان عبید** د کال ۱۹۷۷ د جون د میاشتې په دیارلسمې نېټې د نری بس په حادثه کښې په حق اورسېدۀ. په صابر اباد ضلع کرک کښې د خپل استاد د جنازې نه په واپسی کښې ورته دغه حادثه پېښه شوه.

د خټکو د سر سیورے، د خټکو د زړۀ سر وۀ
دحالاتو په تیارو کښې رونېدلے سپین سحر وۀ
ترېنه جمع چارچاپېره به هر وخت وۀ تږی زړونه
ناقلاره زړو دپاره د سکون حوض کوثر وۀ

خټک هسې هم ببرخوار وو، اوس لا نور هم خوار وزار شو
دهستی لورې غوندې نه حقیقت کښې راګوزار شو
چې سالار راځنې لاړو، د مرګی په خوب ودۀ شو
پښه نیولی کاروانونه سمه لاره کښې ایسار شو
د رسمونو، رواجونو بتخانې یې نړولې
په مړو زړونو کښې یې شمعې د توحید به بلولې
کۀ هرڅو په چاپېرچل کښې هره خوا تیارۀ تیارۀ وه
دا تیرې د ګمراهئیو په ایمان یې رونولې

دانسان د احساس سترګې ړندې شوې وې ملګرو!
ورور د ورور په مری ناست وۀ، دبل غوښې یې خوړلې
انسانانو کښې د مینې وروولی جذبات ساړۀ وو
مړې سکروټې وې، ایرې وې چې بس دوئ به پوکولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خټک اوس لاسونه مړی، سر ټټدی وهي په زوره
خدایه! نهٔ دے دزغملو، دغه غم څهٔ داسې غم دے
خلق ډېر دی پیداشوی خو بیا هېر شی پس لهٔ مرګه
خو په مرګ د مولوی صیب نن په هر سړی ماتم دے

دے چا نهٔ وهٔ پیژندلے دوئ هر څوک وو پیژندلی
خو په مرګ یې بیا هر چا وو ښهٔ په زوره زور ژړلی
د فساد تورو تیارو کښې د توحید بله ډیوه وه
د اعجاز غوندې بې لارو ته یې سمه لار ښودلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصور او خوب

لکه د ژوند تودو سرو نه يو ستومانه زړګے
دچا خيالونو کښې ځان ورک کړى ستومانى اوباسى
يايو مئين زړۀ چې مايوسه شى، دچار اتلو نه
نور وس يې نۀ وى خودخلې نه اسوېلى اوباسى

يايو خولې خولې مزدور چې په خپل کټ او پوزى
خپل مات وجود ودۀ کوى، بې ارامى اوباسى
يا يو د هار تندې وهلے چې په جام پرېوزى
په غټه غټ اوښکى اوبۀ، تاؤ لۀ زړګى اوباسى
داسې زۀ هم چې کله کله ناقرار شمه ډېر
راځى کۀ نۀ راځى څۀ خوب خو ځان په زور ودۀ
کړم
کله په مخه مې چې خپل سوى فکرونه واخلى
ځان له يوښکلى شان رنګينه دنياجوړه زۀ کړم

چې تصور دې کله کله را په زړۀ شى ګلې!
وايم چې والوتے او تاته په هوا دراغلے
روغ لېونے شم، نۀ په ځان نۀ په جهان ووم ګلې!
هر څه چې کېږى خو يو ځلې خامخا دراغلے

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکــه شــاعر بانــدې الهــام چــې د شــعرونو اوشــی
قلــم راواخلــی او کاغــذ بانــدې غــزل اولیکــی
پــه تصــور کښــې پــه وطــن د ښــاپیرو اوبلوســی
هلتــه د حســن ښــاپیرۍ ســره چیــړل اولیکــی

او کلـه خیـال کښـې چرتـه لاړ شی دجانـان غیږې تـه
هـر یـو انـدام تـه یـې حیـران شـانته لیـدل اولیکـی
دا مصـور چـې یـو رنګین غونـدې شـاهکارجوړوی
ورسـره سـم د خپـل مئـین زړۀ درزېـدل اولیکـی

دغـه شـاعرچې پـه لفظونـو کښـې تصـویر جـوړوی
ځان ته یو ښکلے شان رنګینه ښاپیرۍ جوړه کړی
دغه شاعر چې د خپل خیال په رنګینو کښې ورک
شـــی
پـه تصـور کښـې څـومره ښـکلې دنیاګۍ جوړه کړی

وایـم تـر څـو بـه مـې پـه زړۀ بانـدې وریږې ګلـې!
آخــر شــاعر یــم قلــم پورتــه کــړم غــزل اولــیکم
پـه تصـور کښـې دې سـرې شـونډې، سـپین رخسـار
راولـــم
زړۀ غلــوم، ورتــه شــعرونه د چــل ول اولــیکم

څکــه زۀ چــې ارســطو د مملکــت نــه ګلــې!
د تصــور پــه دې ګنــاه ویســتلے شــوے یمــه
اوس هــم هغــه یــم، د خیــالونو د دنیــا اپلاطــون
پـردو خـو پریـږده، خپلـو هـم ډیـر ډیـر رټلـے یمـه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچی کلي ته د یو وزیر په راتلو

چرته خبره چې د خېټې مړولو اوشي
د سترګو رپ کښې ورته هلته خېټه ور اورسي
یا آوازه د یو وزیر نیم د راتللو اوشي
ورته ستر خېټې وړی تړی دومره زر اورسي

چرته وزیرچې لارخطاکړی زمونږخواله راشي
نوورته مخکښې خودعرضه څومشران اودروي
شغ شي وزیرچې ورنه تېر شي، خړې خلې پاتې شي
دوئ وازه خلهٔ لکه سرکوزی ګیدړان اودروي

چرته وزیر ته کهٔ یو کلی کښې ټیکاله اوشي
ورته سترخېټي او پلن سری څو مشران راشي
امسا په لاس، نېغه شمله دکلي خان او ملک
د مودو اوړی ورته داسې غریبان راشي

یا کله وخت چې د ووټونو آخستلو راشي
مونږ غریبانو ته هر خوانه لیډران رادرومي
مطلب یې خپل وی، دروازې ولې زمونږ ماتوي
غرض راخستي مونږته داسې ډېرکسان رادرومي

داسې مشران به وائی، مونږ ته وایه ګټه اوکړی
چاچې مدام دخپل اولس په سر روپۍ اخستې
دا هم هغه دی، د انګریز خوشامدګرو څامن
چاچې انعام کښې د انګریزنه نوابۍ اخستې

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د مشـــرانو نـــه محرومـــه لیونـــو ختکـــو!
راځــئ چــې مشــر ځــان لــه اوګـورو، لښـکرجوړکړو
دوخـــت ځانګوکښـــې ودهٔ شـــوو اے پرتـــو ختکـــو!
پـاڅئ راویښ شـئ چـې د شـپې ځنـې سـحر جـوړ کـړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قربانۍ غوایۀ

یو ساتلے شان غوایۀ وۀ
داسې بل کلی کښې نۀ وۀ

هر چا غوږ نه وۀ نیولے
ښکر چې یې نۀ وۀ ځکه ښه وۀ

سوداګرو کله یو خوا
کله بل خوا ګرزولو

نۀ یې پرش وۀ چا لیدلے
نۀ یې څوک راپرزولو

قصابانو ددې کلی
قربانۍ ته وو ساتلے

ددې ګړو بزو وطن کښې
بې قیمته وۀ خټلے

د آختر نه مخکښې دغو
ظالمانو ن قربان کړو

ددې ګړو بزو وطن کښې
ژوند یې هر څاروی ته ګران کړو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اختر مو مبارک شه

فلسطين کښې چې سرې وينې دی بهېږی
سرۀ اوروڼه په عراق باندې ورېږی

افغانان سره په خپله کښې ستړی
په کشمير کښې لړ په ډېرو راسوريږی

چيچنيا او په بوسنيا کښې چې څۀ کېږی
مسلمان دے په هر ځائے کښې چې قتلېږی

داسې حال کښې چې راغلے دا آختر دے
خلۀ زما مبارکۍ ته نۀ جوړيږی

خو مجبور يو چې زمونږه خوشحالی ده
ځکه يو بل سره خاندو، خوشحاليږو

خو بيا هم دومره بې خونده خلق نۀ يو
چې د ورور په قتلېدو به نۀ دردېږو

ځکه وايو چې آختر مو مبارک شه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

يو تاثر

لکه يو تربږے مسافر چې د اوبو په طمع
دچا په در لکه سوالی ستړے ستومان اودری
تش دجامونو په کړنګا يې خله اوبۀ اوبۀ شی
دا د يو ګوټ په طمع هسې حق حېران اودری

داسې هم ماته يې کول د سترګو تش ستونه
کله پېرزو يې وو په ما د مينې دا خوندونه

يا يو يتيم چې وږے تږے د چا کور له راشی
ورنه ډوډۍ غواړی د خېټې لېونی په خاطر
دکور خاوند يې په ديکو ديکو لۀ کوره شړی
دےاورته پښوکښې بس لوغړيږی دډوډۍ په خاطر

داسې ماهم ورنه دمينې خېر غوښتو ملګرو!
زړۀ مې بې وسه ورته پښوکښې لوغړېدوملګرو

نۀ يې په ما د خپلې مينې پېرزوئينه اوکړه
د مينې تږے هر ارمان مې په ارمان پاتې شو
نۀ مې تږې سترګې مړيدې اؤ نۀ مې زړۀ صبربړۀ
بس په ليدو ليدو کښې زړۀ مې حق حېران پاتې شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ننګیالے خوشحال

د اورنــــګ د عظمتونـــو غـــرور مـــات شـــو
چــې راپورتــه یــو پښــتون لــهٔ اکــوړی شــو
د افغـــان پـــه ننـــګ یـــې اوتړلـــه تـــوره
پــه اورنــګ بانــدې یــو تنــدر د اســمانـی شــو

یـــــوه چغـــــه د غیـــــرت او حُریـــــت وه
پښــتونخوا یــې هــر اورنــګ وتــه تنــور کــړه
غــر او ســمه کښــې خــوره شــوه دغــه چغــه
کــهٔ مغــل هــر څــو بنــدی پــه رتنبــور کــړه

د خیبـــر لـــهٔ ســـره داســـې غـــږ یـــې اوکـــړو
یــهٔ پښــتونه! کــهٔ ویښ نــهٔ شــوې نــو ورکیــږې
کــهٔ پیــدا دې پــه خپــل ځــان کښــې اتفــاق کــړو
هــیڅ مغــل بــه دې زیــر نــه کــړی کــهٔ پــوهیږې

پــه یــو لاس کښــې یــې قلــم پــه بــل کښــې تــوره
پښـــتونخوا ئـــې چـــې غیـــرت تـــه لمســـوله
ســـــپین ســـــحر د ازادۍ تـــــه وهٔ لېوالـــــه
خپلــــواکی د خپلــــې خــــاورې یــــې غوښــــتله

دا یـــې اووې یـــا بـــه زهٔ یـــا بـــه مغـــل وی
د افغـــان پـــه ننـــګ مـــې تـــوره وتړلـــه
ننګیـــالے د زمـــانې خوشـــحال خټـــک یـــم
د مغـــل د عظمـــت مـــور بـــه کړمـــه بـــوره

خــو بــې ننګــو پښــتنو کښــې هــیڅ چــرت نــهٔ وهٔ
د وختونـــو پـــه زانګـــو کښـــې تـــول اوده وو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړۀ چـــاودلے د مرګـــی پـــه خـــوب وده شـــو
پښـــتنو کښـــې هغـــه ســـرۀ بخـــری نـــۀ وو

پښـــتونخوا ئـــې چـــې پـــه تـــوره نازېدلـــه
هغـــه تـــوره د پښـــتون ده زنـــګ وهلـــې
دخوشـــحال د عظمـــت نـــاوې هـــم خفـــه ده
پښـــتنو چـــې د وختونـــو بنـــګ دي څښـــلی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لور

کــهٔ د قــام او د ملــت لــهٔ پــاره غــواړې
هــر ارمــان دې دځــامنو خــدائــے پــوره کــه
دښــمنی دپــاره تــهٔ کــهٔ د ورور غــواړې
اعجــاز وائــی چــې همــېش د لــور دعــا کــه

زمــا ســتا چــې چرتــه لــور اوشــی، خفــه يــو
خــدائــے کــه څــوے راکــړی، جامو کښــې نــهٔ ځـائيږو
مــونږ آختــه آخــر پــه ځــه پــه واويــلا يــو
مــونږ د خــدائــے پــه دو کــارونو نــه پــوهيږو

ولــې نــهٔ ګــورې چــې دا هــم ســتا ځيګــر وی
پــه دې ځــهٔ چــې دا وادهٔ شــی او د بــل شــی
چــې رنځــور شــې نلــسته ســتا د کــټ پــه ســر وی
ســتا نيــازبين څــوے د وادهٔ نــه پــس بــدل شــی

دا دې هېــر شــو، چــې پيــدا تــهٔ لا د چــا يــې
دا کـــهٔ نـــهٔ وے تـــهٔ بـــه څنګـــه زيږېـــدلې
تـــهٔ راغلـــے پـــه دې لار پـــه دې دنيـــا يـــې
پـــه دې راز تـــهٔ ولـــې بيـــا نـــهٔ پوهېـــدلې

دغــه ســتا لــور کــه د بــل د کــور ښــکلا شــی
نــو هــم ســتا غونــدې زلمــی بــه راپيــدا شــی
تــهٔ د لـــور پـــه زيږېـــدلو خفـــه مـــهٔ شـــې
هغـــه کېـــږی چـــې ځـــهٔ خوښـــه د الله شـــی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل څهٔ ته وائی؟

زهٔ دا منم چې غزل څهٔ وی؟ غزل څه ته وائی
کهٔ دا د سرو شونډو خندا ته د ښکلا ته وائی
نو زهٔ غزل د چا ښکلا پورې محدود نهٔ ساتم
زما غزل د خوشحالۍ ښکلی صبا ته وائی

غزل یو صنف نازک سره خبرې نه دی
غزل د وخت د تقاضو آئینه دار جوړ شوے
غرل د لوړ تخیلاتو وسعتونه لری
غزل دهردورد تاریخ ښکلے شاهکار جوړ شوے

غزل د نرمو تورو زلفو سره لوبې نهٔ دی
غزل انسان ته سمه لاره د ژوندون ښودل دی
غزل یو مینه او د مینې خرمستی هم نهٔ دی
غزل د مینې ورورولۍ او د تړون ښودل دی

وایم غزل د خوشحالۍ د سباوون زیرے دے
وایم غزل د ظلم شپې د زړهٔ چاودون زیرے دے
وایم غزل په ظالمانو د عذاب چغه شی
وایم غزل مظلوم انسان ته د ژوندون چغه شی

لاچی ۱۹۷۴

.....✷✷✷.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

شهناز

(د ګهمکول شریف (کوهاټ) په غرونو کښې یوه معصومه جینۍ چې یو ظالم د مینې په جرم قتل کړه، د هغې جرم دا وۀ چې هغه په دغه ظالم مینه شوې وه. دا د کال ۱۹۷۶ واقعه ده)

مینــه کــول خــو زۀ مــنم ملګــرو! بــد خــو نــۀ دی
خــو دا وړ ســترګې زمانــه پــه مینــه څــۀ پــوهیږي
دلتــه خــو مینــه حقیقــت کښــې د هــوس نامــه ده
دلتـــه د مینــــې پـــه ګنــــاه هـــره شـــهناز قتلیـــږي

آ میمـــونۍ خـــو لا غـــوټۍوه، غوړیـــدلې نـــۀ وه
د زمـــــانې د شـــــېرعالم د لاســـــه اوریږیـــــده
لا پـــرې بادونـــه د ســـپرلی هـــم لګیـــدلی نـــۀ وو
د زمـــانې ســـپیرۀ خـــزان لمبـــو کښـــې اوســـوزیده
آدفطـرت دښـکلی حسـن زړۀ راښـکونکے شـاهکار
چـې یـې ښائیسـت تـه پسـخیدل بـه دبهـار ګلونـه
داســـې شـــاهکارچې رنګیـــدۀ اؤ ماتیـــدۀ ملګـــرو!
ولـې مـات نـۀ شـول د اسـلم غونـدې ظـالم لاسـونه

د پیغلتـــوب پـــه بـــام ختلـــې آ نیازبینـــه جینـــۍ
خـــومره ناترســـه پـــه چـړو د یـــو یزیـــد قتـــل شـــوه
د خپلـــې مینـــې تقـــدس بانـــدې مئینـــه جینـــۍ
دخپلــې مینــې پــه نــاموس لکــه شــهید قتــل شــوه

دلتــه خــو مینــه یــو ګنــاه ده نــور هــر څــۀ روان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځکــه شــهناز پــه دې ګنــاه بانــدې قتلېــږی مــدام
چــې دا دســتور او دا ســماج او دا نظــام وی تــر څــو
مینــه بــه داســې بــدنامېږی، رســوا کېــږی ترڅــو

راځــئ پــه مـرګ یـې چـې ملګـرو پـه جـارجـار وژاړو
څــومره ناترســه نــن د مینــې میمــونی قتلېـــږی
راځــئ ســماج تــه پــه دې ظلــم احتجــاج چــې اوکــړو
ګنــې ظلمونــه بــه مــدام داســې پــه مــونږه کېــږي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ســــــتا شـــــباب زمــــــا جنـــــون وے
تــــــۀ لــــــيلا او زۀ مجنــــــون وے

تــــــۀ زمـــــا وے او زۀ ســـــتا وے
نــــــۀ خفگـــــان نــــــۀ زړۀ بـــــدون وے

تــــــه د مينــــــې شــــــپرينۍ وے
زۀ فرهــــــاد غونــــــدې پښــــــتون وے

مــــــا پــــــه لپــــــو لپــــــو ښــــــلے
لــــــۀ هــــــر غمــــــه پــــــه امــــــان وے

خبـــــر ده نـــــور کـــــۀ هـــــيڅ هـــــم نـــــۀ وے
خـــــو يـــــو زه او تـــــۀ جانــــــان وے

تـــــا د مينــــــې ســــــاز چېــــــړلے
زمـــــا ســـــر ســـــتا پـــــه زنګـــــون وے

چرتـــــه لـــــرې پـــــه صـــــحرا کښـــــې
دواړو يـــــو ځـــــاے کښـــــې ژونـــــدون وے

چرتـــــه لـــــرې يـــــو جهـــــان وے
بـــــس د مئيـــــو بنـــــۀ دوران وے

ســـــر مـــــې ســـــتا پـــــه زنګـــــون پـــــروت وے
پـــــوره دا زمـــــا ارمـــــان وے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق

عشق د حالاتو د تلخۍ نه زېربېدلې څرېکه
عشق دپې مخو بې رخۍ نه بوربنېدلې څرېکه
عشق د زخمونو د سرخۍ نه رالوېدلې څرېکه
عشق دسرې وينې دګرمۍ نه څڅېدلې څرېکه
عشق داولس په غم لړلي د ژوندون قصه ده
نه دا يوازې د ليلا او د مجنون قصه ده

عشق د کلهم انسانيت د وروروليٰ فلسفه
عشق دانسان د محبت او سوکالۍ فلسفه
عشق د زردار او د نادار د يوالۍ فلسفه
عشق دخوشحال دننګ وپت، پښتونولۍ فلسفه
عشق دخوشحال دتورې شرنګ او د غيرت قصه ده
نه د ليلا او د مجنون د محبت قصه ده

عشق مړېدل، ژوندی کېدل دی د صبا په تکل
عشق غوړېدل او رېژېدل دی د خندا په تکل
عشق غورزېدل اؤ پاڅېدل دی د بيا بيا په تکل
عشق سوزېدل او بلېدل دی د رڼا په تکل
عشق دحالاتو د تيرو د زړهٔ چاودون قصه ده
نه ده يوازې د ليلا او د مجنون قصه ده

عشق د خپل ځان په معرفت دی د الله پېژندل
عشق په مجاز کښې همېشه د حقيقت لټول

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشــق پــه صــحرا کښــې د لــيلا د ښــکلاګانو ليــدل
عشق پـه خپـل ژونـد کښـې پـه ژونـدون پسـې مـدام ګرځېـدل

عشـــق د حـــالاتو د تيـــرو د ســـباوون قصـــه ده
عشــق دظــالم دظلــم شــپې دزړهٔ چــاودون قصــه ده
نـــهٔ دا يـــوازې د لـــيلا او د مجنـــون قصـــه ده
عشــق داولــس پــه غــم لړلــې د ژونــدون قصــه ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاچۍ چې زما
پلارګنے کلے دے

خزانــــه د تــــاريخونو، دازمــــونږ کلـــــے لاچــــۍ ده
آئينـــــه ده د وختونـــــو، دازمــــونږ کلـــــے لاچــــۍ ده

دبابرنـــــه ترخوشــــحاله، پــــه دې لاردی ډېرراغلـــــی
دغـــې زمکـــې دوختونـــو ډېــــر جنګونـــــه دی ليــــدلی
ټکانـــــه يـــې د فوځونـــو، دا زمــــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

افرېـدی، خټــک، غلجــی اوتورخېــل پکښــې ابــاد دی
اکوړخېل، موچيان او داسې بډه خېل پکښې اباد دی
خېلخانـــــه دۀ د قومونـــــو، دا زمــــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

د ولـــۍ نـــه درابـــو کـــاڅو پـــورې دغـــه واړه کلـــی
د ســـينی خټکـــو نـــوم بانــــدې يـــادېږی دا ښـــاغلی
آســـتانه يـــې ده خېلونـــو، دا زمــــونږ کلــــے لاچــــۍ ده
دغـــې زمکـــې ډېرنومـــوړی بـــاتوران دی زېږولـــی
دمړانـــې پـــه دنيـــا کښـــې ټـــول جهـــان دی پېژنــــدلی
مېخانــــه د عظمتونـــــو، دا زمــــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

دخوشحال نه پس ته کـه هر څو کۀ دلې حـالات بدل
شــو
دغه خلق نه چا خپل کړۀ، نـۀ په خپله دچا خپل شو
نشـــانه ده د ظلمونـــــو، دا زمــــونږ کلــــے لاچــــۍ ده

پـــه دې مځکـــې پيداشـــوی لـــوئې لـــوئې عالمـــان دی
هـــم پيداپکښـــې بـــې شـــمېره شـــاعران اواديبـــان دی

(c) ketabton.com: The Digital Library

درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچــی ده

چــار چــاپېره تــرې پراتــهٔ دی مزارونــه د بزرګــانو
چــې يــې زړونــه رونـښـول بــه پــه توحيـد د انســانانو
درس خانــه ده دعلمونــو، دازمــونږ کلـــے لاچــی ده

د مالـلی خلې په خـوا کښـې دغـه خـږ پـږ زمونږ کلـے
ګران دے دومره په ما ګران دے لکه وی دلیلا کلـے
درخانـــه ده د لعلونـــو دا زمـــونږ کلــــے لاچـــی ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

چــــې نــــهٔ ســــتا ده نــــهٔ زمــــا ده
دا دنیــــــــا وایــــــــه د چــــــــا ده

کــــهٔ یــــې غــــواړې چــــې دا ســــتا شــــی
نــــهٔ خپلېــــــږی، بــــــې وفــــــا ده

چــــې نــــن شــــته او صــــبا نشــــته
د شــــــــکې هســــــــې ځــــــــلا ده

د یــــو څــــو ورځــــو لــــهٔ پــــاره
یــــــو رنګینــــــه مشــــــغولا ده

چــــې ســــتا دوې ســــترګې غړېــــږی
هــــم ښائیســــته ده هــــم زېبــــا ده
تــــا بــــه ځــــان پســــې راکــــاږی
چــــې تــــر څــــو ئــــې ســــتا ســــودا ده

بلاګــــــانې تــــــرې جــــــوړېږی
دا بــــــــلا داســــــــې بــــــــلا ده

وایــــــه چــــــا ده خپلــــــه کــــــړې
وایــــــه چــــــا ســــــره پخــــــلا ده

نــــو بیــــا څلــــه پســــې درومــــې
چــــې نــــن شــــته صــــبا فنــــا ده

(c) ketabton.com: The Digital Library

آ، پــــه زړونـــــو بادشـــــاهی کــــړی
د انســــــــان عظمــــــــت هـــــــم دا ده

خیـــــــر ښـــــیګړه د ي، د بــــــل هـــــم
د دنیــــــــــــا دا مـــــــــــــــدعا ده

د رحمـــــــــــن دغــــــــه وینـــــــا ده
دروغ نـــــــــــۀ دی دا رښـــــــــــتیا ده

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څوک وه؟

هغــه څــوک وه؟ چــې د غرونــو شــهزادګۍ بــه یادېدلــه
چــې بــه کوزبــه ســمې لــه راغلــه، تــرې حیــا بــه شــرمېدله

هغـه څـوک وه؟ ټوله شپه ئـې چې میچن بـه غرولـه
د مــلا بانــګ ســره ســمه چــې ســحر بــه پاڅېدلــه

پــه ســترغولی کښــې بــه دا لکــه د زرکــې ګرزېدلــه
دغــه حــوره د جنــت مــې پــه دې مځکــه اولیدلــه

چــې ســپورمۍ یــې هــم ښائیســت نــه شــرمېدله
دغــه څــوک وه؟ هســکه غــاړه چــې پــه ځمکــه ګرځېدلــه

چې حیـا یـې هـم حیـا تـه لـۀ ډېـر سـوخته پسـخېدله
دا چــې پــټ مــخ وه روانــه، څــومره ښــکلې ښــکارېدله

خبــر نــۀ ووم چــې دا راغلــه او پــه کــومې لــورې راغلــه
د هوســۍ غونــدې پــه دَو، دَو لــۀ هیبتــه زغلېدلــه

خــو پــه ســوو لــوو زړونــو لکــه تنــدر غورزېدلــه
زۀ حېــران ورتــه ولاړ وم، داچــې مــخ پــه وړانــدې تلــه

داخو هغــه پښــتنه وه، مــا بــه خــوب کښــې چــې لیدلــه
چـــــې راوېښ شـــــو م ، بیـــــا مـــــې داســـــې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

جمهوریت

ګرېوانونــــو د یـــو بـــل تـــه مـــو لاســـونه اچـــولی
د جمهـــور پـــه نامـــه ګـــوره، پـــه کرســـۍ یـــو جنګېـــدلی
زه د تـــا ځـــټ ماتومـــه، تـــا مـــې پښـــې دی رانیـــولې
زۀ لوروروســـره پـــه جنـــګ یـــم، مـــونږ یـــو بـــل دی پرزولـــی
ټـــول پـــه خپلـــه کښـــې آختـــه یـــو، دی یـــو بـــل مـــو ړزولـــی
پـــه دنیاکښـــې چرتـــه وی بـــه، داســـې نورڅـــوک شـــرمېدلی
دا هغـــه جمهوریـــت دے زه او تـــۀ یـــې دعویـــدار یـــو
دا ددغـــې برکـــت دے، د یـــو بـــل ځنـــې ویـــزار یـــو

راتـه وايـی سـپرلـے راغـے، ټـول وطـن بـه شـی ګلونـه
دا خـزان د غریبـۍ بـه، اوکـړی دلتـه نـه کوچونـه
ورکوو به هر غریب ته، هر مزدور ته خپل حقونه
ټولـــو خـــوارو د وطـــن تـــه، ورکـــوو بـــه پلاوونـــه
غریبـــانو د وطـــن تـــه ، خوشـــحالی بـــه ورکـــوو
مونږدخیـال پـه غونـډۍ ناسـت یـو، کـوو دارنګـې سـوچونه
لټـــوو پـــه خپلـــې خـــاورې جنتونـــه، جنتونـــه

زمونږداسـې خـوار قسـمت دے، چـې یـې لا پـه انتظـار یـو
دلتـه دغـه سیاسـت دے، چـې یـو خـوره نـو لا بـه خـوار یـو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوس هغه وختونه لاړل

اوس هغه وختونه لاړل
تا به ماته، ما به تاته
دغه زمکه آسمان یو کړل
زۀ په تا به نازېدمه
تۀ په ما به غولېدلې
چې به تا د کوټې سر نه
ماته ڤومره اشارې کړې
ما به وې چې درنه ځار شم
تا به وې چې ما درواخله
لرې بل وطن ته بوځه
خو ما داکولے نۀ شو
ما به وې چې شهزادګۍ یې
خو زۀ تش د وچې خان ووم
ګنې ما به چرته لرې
دنګو لوړو غرونو مینځ کښې
د خوږو اوبو په غاړه
یووړوکے شان کورګے به
کاڼو خاورو نه جوړ کړے
خو ما داسې کوے نۀ شو
اوس هغه وختونه لاړل
ځکه ژوند اوس هغه نۀ دے
دا دنیا دومره وړه شوه
اوس نړۍ واړه یو کور دے
چې تۀ څۀ وخت کله غواړې
د هوا په څپو هر وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

زۀ او تۀ دواړه خبرې
ښۀ په مينه هم کوے شو
کۀ مونږ يو بل ليدل غواړو
په اسانه هم ليدے شو
خو اوس مينه هغه نۀ ده
چې د زړۀ په زور کېدله
اوس چې څۀ هم کول غواړې
داپه مال او په زور کيږی
چرې دا دواړه کۀ نۀ وی
نوم د مينې چې وانخلې
هغه تش د قصو وخت وۀ
ما او تا چې اورېدلې
نۀ ليلا او نۀ مجنون شته
دغه ټول عبث قصې شوې
کۀ په مټو کښې دې زور وی
هر سړے به د ستا ورور وی
اوس هر څۀ بدل بدل دی
نۀ ګودر او نه منګی شته
د ليلا مجنون خبرې
د خيالی دنيا قصې شوې
اوس هغه وختونه لاړل
اوس نړئ واړه يو کور دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلفت حسين شهيد

پــه لاره دحســين بانــدی چــې تلــې دې ګلفــت
نــو ځکــه خوجنــت تــه رســېدلې دې ګلفــت

دنــورو ســر ســاتنه يــې د ژونــديولوئے مــرام وۀ
شرخوښوســـره ځکـــه جنګېـــدلې دې ګلفـــت

دقــام او د ملــت دپــاره هرڅــۀ يــې قربــان کــړل
نــو مــرګ د شــهادت تــه خندېــدلې دې ګلفــت

ژونـــدون يـــې آخرڅـــۀ وۀ، جيوقربـــان او زارېـــدل وو
مطلــب د ژوندانــۀ مــونږ تــه ښــودلې دې ګلفــت

مـنم چـې دا رښـتيا دی ،سـل دی اومـره يـو دی مـۀ مـره
اعجازختـــک هــــم دارنګــــې ســــتائيلې دې ګلفــــت

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

چې څښـوې شـراب د مینـې پـه نظـر د مسـتو سـترګو
پـه دا خـوئ مـې ځکـه خـوښ دے دا دلبر دمسـتو سـترګو

زمـا سـترګې پـرې خـوږېږي، زمـا زړۀ چـې پـرې ډاډه وي
خـدائے آبـاد دې لـري داسـې دا ګـودر د مسـتو سـترګو

سترګوسترګوکښـې سـت اوکـړی، رانـه اوتښـتی مـخ پـټ کـړي
کـوي مینـه پټـه پـه هنـر د مسـتو سـترګو

څوک یې نـۀ وینـی رادرومـی، څـوک پـرې ھمونـۀ پـوهیږي
چـې وربـېږي کلـه غشـي، لـه سـنګر د مسـتو سـترګو

نـذرانې ورتـه شـاهانو، چـې د خپلـو زړونـو راوړې
مـا لیـدلې پـه دې سـترګو کروفـر د مسـتو سـترګو

هیڅ یقین مې خدائے زده نـۀ شي، چې بـه بچ تـرې زمـا زړۀ شـي
راپسـې چـې لګیـا داسـې، وي لښـکر د مسـتو سـترګو

هرنظـر یـې سـخن سـاز دے خدائے ورکـړے دا اعجـاز دے
دا همـه غـزل شـی، پـه اثـر د مسـتو سـترګو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

(دا غزل دبنون تنقيدي ادبي ټولنې په انعامي مشاعرې کښې د دويم انعام حق دار ګرځولے شوے وۀ . د طاهرکلاچوی غزل ته وړومبے انعام ورکړلے شوے وۀ)

ستا د مينې لېونې چې وو، په دار شو
په مئينو کښې دې اوس خو ايله شمار شو

دا حرم کۀ بتکده وه، نۀ پوهېږم
لېونے زړۀ مې په پښو کښې ورګزار شو

په زاريو به دې هيڅکله خپل نۀ کړم
زما عشق هم د پښتون غونډې خودار شو

غمژن زړۀ ته مې د سوز سندرې وايه
ايله سپک خو مې په دې د زړګی بار شو

ستا د مستو خمارو سترګو اثر وۀ
مېخانه کښې د جامونو ګړنګهار شو

دا **اعجاز** چې وۀ مدام خلقو رټلے
په دې څۀ کۀ جوړ په مرګ يې وير ناتار شو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

حسن، مینه چې رایوځائے شی جانان شی
د چا سترګې، د چازړهٔ شی، دچا ځان شی

کهٔ زما جانان دې اولیدو په سترګو
تانه هېر به دجنت حورې غلمان شی

چې په مال، دولت ئې څوک اخستے نهٔ شی
کاشکې هر انسان کهٔ دغسې انسان شی

خلق وائي چې يې زړهٔ راځني يوړو
خو تازه پرې د اعجاز ختک ایمان شی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

راشـــئ چـــې زۀ درکــــړم لېــونی مینــــه
بــــل خــــوا ښــــکليو! ځلـــه لټــوئ مينــــه

مــــا درتـــه شــــوملې او پيـــاځې راوړلــــې
غـــوارې کـــۀ لــــۀ مانـــه پرونــــی مينــــه

خلقـــو! لټولـــه ســــرو او ســــپينو کښــــې
هغــــه وه غريــــب کښـــې پخـــوانی مينــــه

مينـــه د غـــرض پــــه سياســـت شـــوله
جــــوړه شــــوه اوس دا پاکســــتانی مينــــه

چغښــې چــې د دوو غرونـــو ميـــنځ کښـــې شــوه
ځــــــومره ده مظلومــــــه افغـــانی مينــــه

دوه مئـــين جـــدا چـــې لـــۀ يــو بلــه کــړی
دا بــــــه وي رښــــتيا امريکنــــــی مينــــه

مــا اعجــاز تــه ژونــد ځکــه رنګــين ښــکاری
مــــا ســــره چــــې وی د شـــېرينی مينــــه

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

مونږه په سرۀ اورکښې ژوندون لۀ ډېرناکامه کوو
طمع د ننګ چې لۀ بې حسه ودۀ قامه کوو

هر څو کۀ نورو باندې بدې لګی رښتیا خبرې
د ژوند خبره به همېش د ژوند لۀ بامه کوو

دخپل ښائیست په بام ختلې دومره مۀ نازېږه
مونږه عزت ستا د ښائیست لۀ احترامه کوو

تر څو چې مینه پېغلتوب ته رسېدلې نۀ وی
ددې دفاع به تر هغې لـه هر الزامه کوو

چرته چې بد په خلقو تش د مینې تکی لګی
په داسې کلی کښې به څنګه مینه عامه کوو

هیڅ پوهه نۀ شو چې په تابانـدې مئین څنګه شو
وایئ اعجاز داسې کارونه مونږ بې پامه کوو

.....✸✸✸.....

یادګیرنه ! چاراته وې چې ستا دا غزل بل یوشاعر پخپل نوم خپل کتاب کښې چاپ کړے نو ماوې چې دا خو ما دپاره لوئے اعزاز دے چې زما کلام هم څوك د دې جوګه ګڼي چې پخپل نوم ئې چاپ کړي ---- اعجازخټك

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغـــه چـــې ســــترګو کښــــې خبـــرې کــــوی
راتــــــه د میـنــــــې ډېــــرې غــــورې کــــوی

حېــــــران د کلــــــی مشـــــرانو تــــــه یــــــم
دا چــــې خبـــرې کــــوی ســــترې کــــوی

د فلســــــطین او د کشــــــمیر پــــــه زمکــــــه
خبــــرې تــــورې کــــوی، زغــــرې کــــوی

چــې د اعجــاز غونــدې لــۀ ســره تېــر شــی
هغــــــــه خبــــــــرې زړَورې کــــــــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

هغه چې جام د پاسه جام سره هم خلۀ ورکوی
داسې ساقی ته به څوک څرنګې زړه نۀ ورکوی

په دواړه لاسه چې سحر مابښام لوټی مالونه
دومره غریب سړے به بل غریب ته څۀ ورکوی

کله دخدائے په مینه مست، کله دقام په جذبه
سرونه دومره آرزان بیه پښتانۀ ورکوی

هغه ده بیادزمانې منصور په دار خېژوی
ژوند ورنه آخلی خو ژوندون په ژواندانۀ ورکوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ملګــرو زۀ پــه داســي ښــار کښــي اوســم
لکــه د مصــر پــه بــازار کښــي اوســم

شــــهبازګړه د ســــتړو ځــــاے يــــاديږي
ځکــه د يــار د کــوڅي لار کښــي اوســم

خبــر دے کــۀ نــه راځــي خــو هــا اووايــه
چــي دي خــوش فهمــه انتظــار کښــي اوســم

هغــــه د امــــن او انصــــاف غوښــــتنه
لکــه د تېــر وخــت چرتــه غــار کښــي اوســم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ژوندون څۀ دے دا يو نوم د هنګامو دے
ستړى لار د پرېوتو اؤ پاڅېدو دے

څوک په غم لړلى ژوند ځنې بېزار دى
د چا ژوند خو بس يو نوم د رنګينو دے

چې د وخت هر يو طوپان ته غاړه وځى
منزل پښو کښې بياد داسې لېونو دے

تپوسانو له ژوندون لته وركړي
د ژوندون حق خو يوازې د زمرو دے

فيصلې زمونږ د کلى چې پردى کړى
دغه جړ زمونږ دټولو مسئلو دے

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پـروت پــه سـجده، زړهٔ کښــې خـدائے بـلا خـدايان ګرځـوو
مـونږ آذر خويـه دې کعبــې کښــې هـم بتــان ګرځـوو

خـدائے پــه هـر څـه يـو پـوره کـړی خـو بيـا هـم ښـر وړی
کچکـول پـه غـاړه ځکـه مـونږ پـه ټـول جهـان ګرځـوو

د نړيوالــه کلــی خــان ملــک بــه څــوک پوهــه کــړی
پــه خپـل وطـن کښـې جنـازې مـونږه د ځـان ګرځـوو

عـدل انصــاف، د داســې خلقوبــه څــوک څــهٔ اومنــې
چــې دروغـژن يـو ځکـه سـر بانـدې قـرآن ګرځـوو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ســـتا د خبـــرو د ځـــواب بـــه نـــۀ یـــم
هـر څـۀ بـه یـم خـو سـپین کتـاب بـه نـۀ یـم

خلـــق مـــې لـــولی پـــاڼې پـــاڼې د ژونـــد
پـه مـخ راخـور دې تـور نقـاب بـه نـۀ یـم

چـا نـه چـا، چـا پـورې خپـل ځـان تـړلے
د کتـــاب داســـې انتســـاب بـــه نـــۀ یـــم

د ژونـــد مقصـــد کـــۀ د جنـــت ګټـــل دی
آختـــه پـــه دغســـې عـــذاب بـــه نـــۀ یـــم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

ځنـــې ســرونه مــې لیـدۀ ، پــه نمــر خاتــۀ پرېواتــۀ
ځنـــې ســرونه آخــر غـوځ شـو، ورتــه نــۀ پرېواتــۀ

دخاموشـــۍ لــۀ شــوره ډېــرو ســر تنــدے اونیــوۀ
دبېوســـۍ لـــۀ زوره ډېــر پـــه زنګانـــۀ پرېواتـــۀ

دعـوې پـه چـا، آخـر د څـه ،پـه کـومې خلـې اوکړمـه
هلتـــه دامـــن دعـــوه ګیـــر ســـاړۀ واړۀ پرېواتـــۀ

غـــوره تېتـــا چرتـــه پـــه لـــرې وطنونـــو اوشـــۍ
تنــدر آخــر زمـونږ پــه کـور پــه هرکالــۀ پرېواتــۀ

ځــان تــه د ځــان پــه مقابـل چــې کلــه زۀ اودرېـدم
دزړۀ کعبـــې کښـــې مـــې بتـــان خـــوارۀ وارۀ پرېواتـــۀ

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

O

ګلـه! چـې پـه سـترګو کښـې اغـزے دې کـړم
ښـه ده چـې خپـل ځـان سره يو ځـائے دې کړم

تـــا چـــې د ښـــو پـــه غشـــو اوويشـــتم
مـــړ ومـــه جانانـــه! راژونـــدے دې کـــړم

زۀ خـــو ســـتا پـــه ســـترګو جهـــان ګورمـــه
سترګې مـې هم تـه شوې چـې پردے دې کړم

خلقـــو د مجنـــون خبـــرې هېـــرې کـــړې
ځـــان پســـې هـــم داســـې لېـــونے دې کـــړم

ســـتا اعجـــاز خټـــک بـــه ولـــې نـــۀ ســـتائی
ستا يـو خـوږ نظـر دے چـې زلمـے دې کـړم

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

هيڅوک نۀ ګوري خپل ځان په ائينه کښې
بل ته ښائي بل انسان په ائينه کښې

تورې خاورې به د يار په ديدن مورې شي
ځان ته ګورې چې د ځان په ائينه کښې

خلقو خپلې برخې يوړې بختور شو
مونږ يې ګورو د ارمان په ائينه کښې

دا چې تا پورې يادېږي زمونږ کلے
ښکلے ښکاري د دوران په ائينه کښې

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

(درې شعرونه)

هــر ســړے نفــرت لــه یــو ســړی کــوی
هـــر ســـړے ددهٔ ســـره یـــاری کـــوی

خدایـــه! د دجـــال فتنـــه بـــه څنګـــه وی
ګـــوره! چـــې ړانـــدهٔ مـــو مشـــری کـــوی

خپلـــو مـــې چـــاړهٔ پـــه مـــری ایښـــې ده
خپـــل خـــو داســـې نـــهٔ کـــوی، پـــردی کـــوی

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

○

پــرون چـــې ورور د ورور مرګونـــه اُوکـــړل
مـــونږ پـــرې د پاســـه زيـــات قتلونـــه اوکـــړل

چـــې پـــه لمنـــې د چـــا نمـــونځ کېـــدلو
هغـــو ګنګـــا کښـــې اودســـونه اوکـــړل

غـــل بـــه د غلـــوؤ ْطن کښـــې چـــا تـــه وايـــو
هرچـــا يوبـــل پســـې نمنځونـــه اوکـــړل

مـــونږ تـــه څـــۀ پتـــه د دښـــمن نـــۀ لګـــی
مـــونږ دپـــردو پـــه ســـر جنګونـــه اوکـــړل

خـــوب کښـــې چـــې راغْـــے نـــو ورغـــاړْې وتـــم
مفتوکښـــــې مـــــونږه ديدنونـــــه اوکـــــړل

چـــې پـــه دنيـــا کښـــې پـــۀ ښـــۀ نـــوم يـــادېږی
هغـــو هـــم داســـې ښـــۀ کارونـــه اوکـــړل

اعجـــاز ختـــك بـــه آخـــر خـــدائے پوهـــه کـــړی
غـــرۀ کښـــې يـــې چاتـــه آوازونـــه اوکـــړل

۲۷مارچ ۲۰۱۲ ء

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

مانــــه جمــات کښــــي چـــا ځپلـــی پټـــې کـــړې
مـــــاوې چـــــې دا ځـــــۀ د مـــــوچي دکـــــان دے
چـــې زړې پرېـــږدي او تـــرې نـــوې یوســـی

.....✸✸✸.....

نـــــن یـــــو خټـــــك دغـــــرۀ پـــــه ســـــر ګډېـــــدۀ
مـــــاوې چـــــې بیـــــا بـــــه چرتـــــه ډول غږېـــــږي
ځکـــــه چـــــې دا دومـــــره د ټینګـــــې نـــــۀ دي

.....✸✸✸.....

مـــــونږ هغـــــه ملـــــك تـــــه زنـــــده بـــــاد وئیلـــــي
د ښـــــي توښـــــې نـــــه یـــــې مـــــونږ اوویســـــتلو
لکـــــه پـــــردي خیـــــرات کښـــــې ســـــپي ورړَوُو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائیکوګانې

دخـــوارې ځـــوی ډالـــر لیـــدلے نـــهٔ وهٔ
اوس د سـوکړك پـه ځـائے برګـرې غـواړي
مـونږ. بـه اوس تشـې هسـې خلـې چړپـوٌو
.....✸✸✸.....

پـــه انټرنیـــټ یـــاراني څنګـــه کیـــږي
چرتـه فیس بـك کښـې چې جینـۍ ښکاره شـي
بـــلا ځوانـــان ورتـــه لَـــو یٌـــو اووائـــي
.....✸✸✸.....

د دهمـــــاکوسره بلـــــد دومـــــــره شـــو
اوس د ټوپـــك ډز راتـــه داســـې ښـــکاري
لکـــــه ماشـــوم چـــې چرتـــه ټیزواچـــوي
.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

خدايـــه ! پـــه ملـــك كښـــي خوشـــحالي راولـــې
ګنـــــــــــــي وارۀ وارۀ خـــــــــــدايان دی وا ړه
دځـــان نـــه مخكښـــې بـــه دوزخ تـــه لېـــږو

.....✸✸✸.....

چـــاوي چـــې ښنګـــه ښـــوك ليـــډر جـــوړېږي
مـــــاوې دروغ او حرامتـــــوب زده كـــــړه
خلـــق بـــه دې خپلـــه بيـــا بـــه ســـر ګرځـــوي

.....✸✸✸.....

ســـــل شـــيطانان او يـــو ليـــډر زمـــونږه
لكـــه چـــې ســـل پـــاپړ او يـــو لـــوړ وي
ځكـــه شـــيطان هـــم ترېنـــه لـــرې تښـــتي

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

هائيکوګانې

بنـــکلو تــه اووايــئ چــې کــور کښــې کېنــئ
زمـــــونږ وژلــــو تــــه دي نـــــۀ رادرومــــي
اوس دغــــه کــــار دغــــه خودکشــــه کــــوي

.....✸✸✸.....

نرخونــــه ورځ پــــه ورځ پــــه بــــره خيــــژي
چــې دغــه حــال ، دغــه رفتــار وي زمــونږ
بــره ســپوږمۍ تــه بــه مــونږ زر اورســو

.....✸✸✸.....

يوشــل روټــۍ مــې چــې مېلمــه تــه راوړې
وې چــې يــوه روټــۍ تــرې بيرتــه يوســه
وې چــې انســان يــم ، ځنــاور خــو نــه يــم

.....✸✸✸.....

چرتــه زړۀ خــوږے مشــر وي بــه کنــۀ ؟
پــه دې ارمــان واړه ســپين ږيــري شــولو
لکــه د کونــډې لــــۀ لېــــورۀ اووتـــو

.....✸✸✸.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

کــهٔ یــو انګرېــز انګرېــزي نــهٔ شــی لــیکے
دغـــه پوښـــتنه لـــبږ د ځـــان نـــه اوکـــه
تـــا کـــوم پښتوکښـــې سپاړســـم پـــاس کـــړے

.....✸✸✸.....

هغـــه جمـــات کښـــې انګرېـــزی وئیلـــه
وې یـــې چـــې دهٔ د خـــدائے ظـــالم تـــه ګـــوره
کفـــر ئـــې ټـــول ګـــوره ! جمـــات تـــه راړو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعجاز خټک هغه شخصیت دے د چا لۀ برکته چې په ټول خلیج کښې د پښتو ټولنې جوړې شوي دي او په خلیج کښې د پښتو مشاعرو بنسټ هم دغه مشر ایښودلے دے. د اعجاز خټک په کوششونو او ترغیباتو زمونږ پښتو ادبي ټولنه قطر هم جوړه شوې ده
د کومې لۀ سوبه چې په پښتو ادب کښې ډېر زیات کار په دیار غېر کښې شوے دے.د اماراتوپښتو ادبي ټولنه مرکزډُبیٰ واحده ټولنه ده چې په پردي وطن کښې یې مشاعرې منعقد کړې دي او د پاکستان نه یې ورته شاعران او ادیبان راغوښتي دي.تر اوسه د ټولنې د ملګرو لۀ خوا څو درځنه کتابونه او مجلې هم خپرې شوې دي.دا ټول هر څۀ د دغه کس لۀ برکته وو..
فیروزآفریدي
صدر
پاك پښتوادبي ټولنه دوحه قطر

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library